Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 235 (5839).

26 НОЯБРЬ ЖУМА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА РУМИНИЯНИНГ ОЛИЙ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

24 ноябрь куни РКП Бош секретари, РСР Президенти ўртоқ Н. Чаушеску КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга олий орден — биринчи даражали «Румыния Социалистик Республикаси юлдузи»ни лента билан топширди.

РСР Президентининг декретида уқтириб ўтилишича, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари етмиш йиллиги шарафига ҳамда Руминия Коммунистик партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги, румин халқи билан совет халқи ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришга қўшган алоҳида ҳиссаси учун шу орден билан мукофотланди.

Давлат кенгашининг залида ўртоқ Л. И. Брежневга олий мукофотни топшириш вақтида РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг аъзолари. РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитети аъзолигига кандидатлар, РКП Марказий Комитетининг секретарлари, РСР ҳукуматининг министрлари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Залда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков. КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси. СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг РСРдаги элчиси В. И. Дрозденко бор эдилар.

Н. Чаушеску ва Л. И. Брежнев ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Ўртоқ Н. ЧАУШЕСКУ нутқи

Азиз ўртоқ Брежнев!

Сизнинг яқинлашиб келаётган юбилейингиз — туғилган кунингизга 70 йил тўлиши муносабати билан ҳамда Сизнинг социализм ва коммунизм юксак идеаллари йўлидаги, совет кишиларининг тараққиёти ва равнақи, халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамкорлик иши йўлидаги самарали фаолиятингиз муносабати билан партия ва давлат раҳбарлари номидан, шахсан ўз номимдан энг қизғин қутловлар йўллаш менга айниқса қувончлидир.

Мен Сизни Руминиянинг олий мукофоти билан ҳам чин кўнгилдан табриклаб, бу мукофотни қувонч билан Сизга топшираман. Бу мукофот — партиямиз ва халқимиз Сизнинг Руминия Коммунистик партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасидаги, румин халқи билан совет халқи ўртасидаги ҳамкорлик ва дўстликни ривожлантириш ишига қўшган ҳиссангизга берилган юксак баҳодир. Бу мукофот анъанавий румин—совет муносабатларига, яхши қўшничилик, бирдамлик ва ҳамжиҳатлик муносабатларига юксак баҳо бераётганлигимизнинг ифодасидир.

Совет Иттифоқида коммунистик жамият қуришдек буюк ишга раҳбарлик қилишда, ўз мамлакатингизнинг иқтисодий ва ижтимоий ривожидаги кенг миқёсли фаолиятда, совет халқининг биз чуқур ва астойдил дўстона хурсандчилик билан кузатиб турган буюк ғалабаларида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига бошчилик қилишдек муҳим ролингизни ҳам биламиз ва қадрлаймиз.

Сизнинг халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатида ўтказаётган жуда катта фаолиятингиз, Сизнинг социализм, социал тараққиёт, кескинликни юмшатиш ва давлатлар ўртасида ҳамкорлик манфаатлари йўлида жаҳон сиёсий ҳаёти ишига жуда катта ҳисса қўшаётганлигингиз ҳам румин коммунистларига, Руминия халқига яхши маълум.

Бугунги румин—совет дўстлиги митингида сўзлаган нутқимда таъкидлаб ўтганимдек, Сизнинг, ўртоқ Брежнев, Руминияга қилган визитингиз натижаларини, ҳамжиҳатлик ва ҳурмат руҳида ўтган музокараларимизнинг самараларини биз юксак қадрлаймиз. Биз эришган натижалар ва имзолаган қўшма баёнот Руминия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги, иккала мамлакатимиз партиялари ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантиришнинг янги кенг истиқболини очиб беради, бу эса иккала халқимизнинг манфаатларига, бутун дунёда социализм ва тинчлик ишига мос бўлиб тушади, деб ҳисоблаймиз.

Биз шунга аминмизки, мамлакатларимизнинг партиялари билан ҳукуматлари шу руҳда ҳаракат қилиб, дўстликни, иқтисодий, илмий-техникавий ҳамкорликни, турли даражадаги делегацияларни ўзаро юбориб туришни доимо ривожлантириш мақсадида ўзимиз эришган аҳдномани амалга ошириш учун зарур бўлган тадбирларни кўрабердилар. Бу — румин—совет ҳамкорлигини доимо кенгайтиришни кўзлаб, мамлакатларимиз меҳнаткашларининг ўзаро туристик ва бошқа сафарларини ривожлантиришга ҳам ёрдам беради.

Биринчи даражали «Руминия Социалистик Республикаси юлдузи» мамлакатимизнинг олий орденидир. Бугун биз Сизга топшираётган шу орден иккала халқимиз дўстлик туйғуларининг, Руминия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги яхши муносабатларни ривожлантириш йўлидан бундан буён ҳам биргаликда олға бораверишни истагимизнинг ёрқин ифодасидир.

Азиз ўртоқ Брежнев, Сизни яна бир бор муборакбод қиламан ва Сиёсий ижроия комитетимизнинг бошқа аъзолари билан биргаликда Сизга сиҳат-саломатлик, меҳнатда бардамлик, узоқ бахтли ҳаёт тилайман ҳамда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, халқларига раҳбарлик қилишдаги, КПСС XXV съезди қарорларини бажаришдаги юксак масъулиятли вазифаларни бажаришингизда, тинчлик ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятингизда янги катта муваффақиятлар тилайман.

Чин кўнгилдан Сизга руминларнинг анъанавий тилаги шуки, узоқ йиллар омон бўлинг!

Ўртоқ Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Чаушеску!

Азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Руминия Социалистик Республикасининг олий мукофотини қабул қилар эканман, менга кўрсатилган катта шараф учун Руминия Коммунистик партияси Марказий Комитетига, мамлакатингизнинг Давлат кенгаши ва ҳукуматига астойдил, самимий миннатдорчилик изҳор этмоқчиман.

Бу мукофотни қандай баҳоласа бўлади? Умуман биз, коммунистлар мукофотларга қандай қараймиз? Бу орден мен учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг Марказий Комитети, Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўтказаётган сиёсатнинг ҳаққонийлиги, тўғрилиги, муҳимлиги тақдирланганлигини, мен КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари сифатида хизмат қилаётган ишнинг улуғлиги тақдирланганлигини билдиради.

Биз, коммунистлар уз ҳаётимиз, ғайратимиз, билимимизни ер юзидаги энг адолатли, инсонпарвар ва бахтиёр жамият — коммунизм қуришга бағишлаганмиз. Биз ўз кучимизни шу улуғ мақсадга эришишда социалистик халқларнинг ҳамкорлиги самарали ва баракали ривожланишига сарфлаяпмиз. Биз социалистик ривожланиш учун, ҳамма халқларнинг тараққиёти учун энг қулай халқаро шарт-шароитларни яратиш йўлида куч-ғайратимизни аямаймиз. Ҳозирги вазиятда бу гап аввало янги жаҳон уруши хавфини бартараф этиш, қуролсизланишга эришиш, ер юзида чинакам мустаҳкам тинчликни ва ўзимизнинг унчалик катта бўлмаган планетамиздаги ҳамма халқларнинг яхши қўшничилик ҳамкорлигини таъминлаш лозим, деган маънони билдиради.

Шу тарихий вазифалар нуқтаи назаридан олганда, совет—румин муносабатлари тўғрисида гапириб, шуни таъкидламоқчиманки, биз қардошларча дўстлигимиз ва ҳамкорлигимизни мустаҳкамлаш учун, муштарак олижаноб мақсадлар йўлида биргаликда курашиш учун имкони бўлган ҳамма ишларни қилишга интилаверамиз.

Руминия ва Совет Иттифоқи халқлари шу йўлдан қўлни-қўлга бериб бораверадилар, фашизмга қарши кураш алангасида ва социалистик қурилишнинг кундалик ишларида чиниққан қардошлик ҳамда бирдамлик анъаналарини кўпайтиравераdилар.

Модомики, румин дўстлар ана шу муштарак катта ишларимизда мен қилаётган меҳнатнинг ҳам улуши, менинг коммунист ва раҳбар сифатидаги хизматимнинг ҳам ҳиссаси бор деб ҳисоблаётган эканлар, мен Сизнинг мукофотингизни самимий миннатдорчилик туйғуси билан қабул қиламан.

Тинчлик ва тараққиёт йўлидаги курашда пешқадамлик қилаётган социалистик ҳамдўстлигимиз равнақ топаверсин!

Бебаҳо муштарак мулкимиз — совет—румин дўстлиги мустаҳкамланиб, ривожланаверсин!

Ўртоқлар, сизларга яна бир бор ташаккур!

* * *

Н. Чаушеску ва Л. И. Брежнев ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Мукофотни топшириш вақтида ҳозир бўлган совет ва румин партия ҳамда давлат арбоблари ўртоқ Л. И. Брежневни шу олий мукофот билан самимий муборакбод қилдилар. (ТАСС).

БУХАРЕСТ. 1976 йил 24 ноябрь. Ўртоқ Л. И. Брежневга биринчи даражали «Руминия Социалистик Республикаси юлдузи» олий орденининг топширилиши. В. Мусаэльян ва В. Соболев телефотоси.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислари тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

25 ноябрь куни Тошкентда тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи сессияси ўз ишини давом эттирди.

Эрталаб соат 10 да Олий Советнинг иккинчи мажлиси бошланди. Мажлисни Олий Совет Раисининг ўринбосари депутат И. ХОЛМАТОВ очди.

Мажлисда сессия кун тартибининг дастлабки уч масаласи — 1976—1980 йилларда Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг Давлат беш йиллик плани тўғрисида, Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1977 йилги Давлат плани ҳақида, Ўзбекистон ССРнинг 1977 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва Ўзбекистон ССРнинг 1975 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида музокаралар давом этди. Музокараларда депутатлардан С. Т. ТОШҚУЛОВ (85-Паркент сайлов округи), В. У УСМОНОВ (223-Куябой сайлов округи), С. Х. ҲАМРОҚУЛОВ (318-Даштакиболо сайлов округи), С. А. ОМЕРОВ (276-Университет сайлов округи), Б. ЭЛБОЕВ (213-Қамаши сайлов округи), А. ҲАСАНОВ (253-Кўғай сайлов округи), О. ҚУРБОННИЁЗОВ (453-Қўнғирот сайлов округи), В. П. ЕСИН (415-Аввал сайлов округи), С. НИЁЗМЕТОВА (434-Хазорасп сайлов округи) нутқ сўзладилар.

Танаффусдан сўнг Олий Совет Раисининг ўринбосари депутат З. ИСРОИЛОВА мажлисни олиб борди. Мажлисда сессия кун тартибининг дастлабки уч масаласи юзасидан докладлар муҳокамаси давом эттирилди. Музокараларда депутатлардан Э. ИСЛОМОВ (193-Ғаллаорол сайлов округи), И. ХОЛМАТОВ (338-Москва сайлов округи), М. В. ПУЛАТОВА (13-Тошкент-Ленин сайлов округи), А. П. ШЕНДРИК (177-Навоий сайлов округи), С. МУЙДИНОВА (144-Комсомол сайлов округи), И. У. ҚЎЧҚОРОВ (361-Сирдарё сайлов округи) сўзга чиқдилар.

Музокаралар тугагач, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қ. А. АҲМЕДОВ якунловчи нутқ сўзлади.

Ўзбекистон ССР молия министри депутат В. МУРОДХЎЖАЕВ ҳам якунловчи нутқ сўзлади.

Олий Совет 1976—1980 йилларда Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг давлат беш йиллик плани тўғрисидаги ҳамда Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1977 йилги Давлат плани ҳақидаги қонунларни бир овоздан қабул қилди.

Ўзбекистон ССРнинг 1977 йилги Давлат бюджети тўғрисидаги қонун ҳамда Ўзбекистон ССРнинг 1975 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги қарор бир овоздан қабул қилинди.

Соат 15 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи мажлиси бошланди. Мажлисни Олий Совет Раисининг ўринбосари депутат З. ИСРОИЛОВА очди.

Сессия кун тартибидаги тўртинчи масала — Ўзбекистон ССРнинг ер ости бойликлари кодекси лойиҳаси тўғрисидаги масала юзасидан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари депутат А. Р. ХЎЖАЕВ доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда депутатлардан Х. Т. ТЎЛАГАНОВ (182-Янгиқўрғон сайлов округи), Ш. К. ХАЙРУЛЛАЕВ (168-Когон шаҳар сайлов округи), М. С. ВОСИҚОВА (387-Ёзёвон сайлов округи), Ўзбекистон ССР Давлат кончилик техника назорати раиси Т. Р. ТОШМУҲАМЕДОВ иштирок этдилар.

Олий Совет Ўзбекистон ССРнинг ер ости бойликлари кодексини тасдиқлаш тўғрисидаги қонунни бир овоздан қабул қилди.

Депутатлар Ўзбекистон ССР Олий Советининг хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари бўйича доимий комиссиясини тузиш тўғрисида республика Олий Совети Президиуми Раиси ўринбосари депутат А .С. АБДАЛИНнинг ахборотини тингладилар.

Олий Совет ана шу комиссияни тузиш тўғрисидаги қарорни бир овоздан қабул қилди. Депутат С. У. СУЛТОНОВА комиссия раиси қилиб сайланди.

Хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари бўйича комиссиянинг тузилиши муносабати билан бошқа комиссияларнинг составига бир қанча ўзгартишлар киритилди. Олий Совет доимий комиссияларининг составига баъзи бир бошқа ўзгартишлар ҳам киритилди.

Депутатлар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фармонларини тасдиқлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари депутат Ҳ. М. ПЎЛАТОВАнинг докладини тингладилар.

Олий Совет муҳокама қилиш учун тақдим этилган фармонларини тасдиқлаб, тегишли қонунлар ва қарорлар қабул қилди.

Шу билан тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР СИЁСИЙ МАСЛАҲАТ КОМИТЕТИНИНГ КЕНГАШИ

25 ноябрь, куннинг иккинчи ярмида Бухарестда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг кенгаши очилди.

Кенгашда:

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Раиси Тодор Живков бошчилигидаги Болгария Халқ Республикаси делегацияси;

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси делегацияси;

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг Раиси Эрих Хонеккер бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси делегацияси;

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Эдвард Герек бошчилигидаги Польша Халқ Республикаси делегацияси;

Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти Николае Чаушеску бошчилигидаги Руминия Социалистик Республикаси делегацияси;

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи делегацияси;

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Густав Гусак бошчилигидаги Чехословакия Социалистик Республикаси делегацияси қатнашмоқда.

Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти Н. Чаушеску кенгашни очиб, Бухарестга келган делегацияларни самимий табриклади.

26 ноябрда кенгаш ўз ишини давом эттиради. (ТАСС).

КРЕМЛДА СУҲБАТ

Совет Иттифоқи билан Венесуэла ўртасида ўзаро муносабатларини ривожлантириш масалалари ҳамда ҳар икки томонни қизиқтирувчи баъзи халқаро проблемалар хусусида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Венесуэла Республикаси Президенти К. А. Перес ўртасида 24 ноябрь куни Кремлда фикрлашув бошланди.

Суҳбат ижобий тарзда ва дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 24 ноябрь куни Катта Кремль саройида Венесуэла Республикаси Президенти Карлос Андрес Перес шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР Маданият министри П. Н. Демичев, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Дўстона вазиятда ўтган зиёфат чоғида Н. В. Подгорний билан Карлос Андрес Перес нутқ сўзладилар. бу нутқлар қарсаклар билан кутиб олинди. (ТАСС).

СОВЕТ—ВЕНЕСУЭЛА МУЗОКАРАЛАРИ

25 ноябрь куни Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советн Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Венесуэла Республикасининг Президенти К. А. Перес билан музокаралар ўтказдилар.

Дўстона ва конструктив вазиятда ўтган музокаралар чоғида Совет Иттифоқи билан Венесуэла ўртасида турли соҳалардаги ҳамкорликни ривожлантириш истиқболларига тааллуқли масалалар кўриб чиқилди.

Иккала томонни қизиқтирувчи халқаро проблемаларга ҳамда халқаро кескинликни янада юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган таклифларга ҳам катта эътибор берилди. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН БУХАРЕСТГА КЕЛДИ

Кеча А. Н. Косигин Бухарестга келди. Бухарест — Отопень аэропортида А. Н. Косигинни РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг Раиси, РСР ҳукуматининг Бош министри М. Мэнеску, РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг аъзолари И. Динкэ, Г. Опря, Г. Рэдулеску, РСРнинг СССРдаги элчиси Г. Бадрус, шунингдек СССРнинг РСРдаги элчиси В .И. Дрозденко кутиб олдилар. (ТАСС).

ҚАРДОШ ВЬЕТНАМДАН КЕЛГАН МЕҲМОНЛАР

Вьетнам Социалистик Республикаси Бош министрининг ўринбосари, қурилиш министри До Миой бошчилигидаги Вьетнам Социалистик Республикасининг қурилиш соҳасидаги раҳбар ходимлари делегацияси Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Марцинюк 25 ноябрь куни делегацияни қабул қилди. Меҳмонлар «Главташкентстрой» иши билан, Тошкентда граждан-уй-жой ва саноат қурилиши билан танишдилар.

Вьетнам делегацияси Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган вақтда программага биноан Чорвоқ гидроузели қурилишини бориб кўради, Самарқанддаги тарихий ёдгорликлар ва янги қурилишлар билан танишади. (ЎзТАГ).

МЕДИКЛАР СЪЕЗДИ

Тошкентда Ўзбекистон дерматологларининг II съезди ўз ишини тугатди. Съездда қардош республикалардан келган медик олимлар ва практика қилувчи врачлар ҳам қатнашдилар.

Учрашув қатнашчилари касалликларнинг олдини олиш, уларга диагноз қўйиш ва даволаш тажрибаларини умумлаштирдилар, кишилар сиҳат саломатлигини сақлаш самарадорлигини янада ошириш йўлларини белгилаб олдилар. Съездда республика тармоқ илмий медицина жамияти правлениесининг ҳисоботи тингланди ва муҳокама қилинди, правлениенинг янги состави сайланди. (ЎзТАГ).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Ўзбекистон балиқ саноатининг балиқчилари, ишчилар ва колхозчилари, инженер-техник ходимлари ўнинчи беш йиллик биринчи йили планларини барвақт бажариш учун мусобақалашиб маҳсулот реализация қилиш ўн бир ойлик планини муддатидан илгари, 23 ноябрда бажардилар. Ноябрь охиригача пландан ташқари 1,73 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. [ЎзТАГ].

* * *

Бухоро области саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўнинчи беш йиллик биринчи йили топшириқлари муваффақиятли бажарилиши учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, саноат маҳсулотларини реализация қилиш ўн бир ойлик планини барвақт, 23 ноябрда бажардилар. [ЎзТАГ].

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 25 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида); учинчи устун — планинг бажарилиш проценти.

Тошкент	199,8	81,2
Хоразм	10,4	52,2
Жиззах	65,2	41,5
Наманган	48,1	39,7
ҚҚАССР	27,2	38,9
Андижон	73,2	37,9
Сирдарё	49,2	27,9
Самарқанд	60,2	27,6
Фарғона	37,4	25,3
Бухоро	23,1	11,7
Сурхондарё	9,2	6,1
Қашқадарё	8,6	4,2
Республика бўйича:	611,6	31,7

СОВЕТ-РУМИНИЯ ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

24 ноябрь куни Бухарестда Совет-Руминия дўстлигига бағишланган кўп минг кишилик митинг бўлиб ўтди. Бу митингни Руминия Коммунистик партиясининг Бухарест муниципал комитети ташкил қилди.

Митингга йиғилганлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневни ва РКП Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушескуни узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар. Митинг қатнашчилари тик туриб уларни табриклайдилар, «Дўстлик!», «Дўстлик!» «РКП—КПСС!» деган хитоб сўзларини айтдилар.

Совет Иттифоқи ва Руминиянинг партия ва давлат арбоблари президиумга чиқадилар.

СССР ва РСРнинг давлат гимнлари янграйди.

РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитетининг аъзоси, РКП Бухарест муниципал комитетининг биринчи секретари, Муниципал Халқ кенгашининг раиси И. Динкэ митингни очди. У Л. И. Брежнев, Н. Чаушеску ўртоқларни, Совет Иттифоқидан Бухарестга келган ўртоқларни самимий табриклади.

Митингда ўртоқ Н. Чаушеску нутқ сўзлади. Ўртоқ Н. Чаушеску нутқи зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олинган ўртоқ Л. И. Брежнев митингда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқ Чаушеску!

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Ўн олти миллион совет коммунистлари номидан, бутун совет халқидан сизларга, Бухарест аҳолисига, Руминия коммунистларига, бутун румин халқига қизғин, қардошлик саломи топшираман!

Мен шу митингда сўзга чиқиш имкониятини юксак қадрлайман ҳамда менга ва ўртоқларимга кўрсатилган самимий, тўлқинлантирувчи иззат-икром учун сиз, азиз дўстларга чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор этмоқчиман.

Мен Коммунистик партиямиз тўғрисидаги, совет халқи ҳақидаги яхши сўзлари учун Руминия Коммунистик партияси Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг Президенти ўртоқ Николае Чаушескуга алоҳида ташаккур айтмоқчиман. Ўрток Чаушеску музокараларимизнинг якунларини юксак баҳолади. Биз бу баҳога қўшиламиз.

«КПСС билан РКП, Совет Иттифоқи билан Руминия ўртасида ҳамкорлик ва қардошларча дўстликни янада ривожлантириш тўғрисидаги баёнот» ҳам бунинг яна бир исботидир. Биз ҳозиргина ана шу Совет — Руминия қўшма баёнотини имзоладик.

Бизнинг фикрлашувимиз ҳам фойдали, ҳам самарали бўлди. Музокаралар партияларимиз ўртасидаги ҳамжиҳатликни кенгайтирди, қардошларча муносабатларимизни янада кучайтириш учун ғоят муҳим бўлган ишонч муҳитини мустаҳкамлади. Биз энг асосий соҳалардаги ҳамкорлигимизнинг янги марраларини биргаликда белгилаб олишга муваффақ бўлдик.

Совет ва румин халқларининг дўстлиги қадимий асрлардаёқ бошланган. Халқларимиз ўзларининг биргаликдаги кураши туфайли Руминиянинг ва Болқондаги бошқа давлатларнинг мустақиллиги қайта тикланган қадим замонлардаги воқеаларни ҳам ўз хотирасида ардоқлаб асраб келмоқда. 1905 йилда исён кўтарган революцион «Потёмкин» броненосецининг мардона эпопеяси румин меҳнаткашлари қалбида зўр акс-садо берганлигини совет кишилари унута оладиларми, ахир! Румин ишчиларининг интернационал бирдамлиги «Потёмкин» қаҳрамонларини чор маъмурларига топширишдан омон сақлаб қолди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси гулдураги Руминияда баралла янгради. В. И. Ленин румин пролетариати ва деҳқонларининг революцион ҳаракатларини таъкидлаб, пролетар исёни алангаси «Руминияга ўтди», деган эди. Бу — коммунистлар бошчилигидаги румин ишчилар синфининг буржуа-помешчиклар ҳокимиятига қарши ҳал қилувчи жангларидан дарак берар эди.

Мамлакатингиз бошига фашизм зулмати тушган даҳшатли тунларда эса айни коммунистлар Руминияда гитлерчиларга ва уларнинг гумашталарига қарши кураш байроғини кўтардилар. Совет — Германия фронтида гитлерчилар армиясига қарши ҳужум кучайтириб юборилган пайтда румин коммунистлари зафарли август қўзғолонини кўтардилар, фашистлар режимини улоқтириб ташладилар. Румин халқининг энг яхши фарзандлари Совет Армияси билан, бошқа мамлакатларнинг антифашистлари ва ватанпарварлари билан ёнма-ён туриб, нацист асоратчиларга қарши якунловчи жангларда қатнашдилар. Шу даҳшатли синов алангасида вужудга келган янги, халқ Руминияси ўз ҳаётининг дастлабки кунларидан бошлабоқ Совет Иттифоқи билан дўстлик муносабатларини ўрнатганлиги мутлақо қонуниятли эди. Халқ Руминияси ўз ҳаётининг дастлабки кунларидан бошлабоқ Советлар мамлакатининг ҳар томонлама ўртоқларча мададини сезиб турди. У ўз ҳаётининг дастлабки кунларидан бошлабоқ социализмга олиб борадиган йўлга ўтиб олган давлатлар аҳил оиласининг актив ва ҳурматли аъзоси бўлиб қолди.

Совет ва румин коммунистлари тарих тажрибасидан ўз хулосаларини чиқариб олдилар. Бизнинг ҳозирги муносабатларимиз дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномада мустаҳкамлаб қўйилган. Бу шартнома тенг ҳуқуқлилик, мустақиллик, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик, айни вақтда ўртоқларча ўзаро ёрдам, пролетар социалистик интернационализмига садоқатнинг ўзгармас принципларига негизланган. Бу шартнома Коммунистик партияларимизнинг хоҳиш-иродасини, совет ва румин халқларининг Совет — Румин дўстлиги самараларини авайлаб асраш ва кўпайтиришга аҳду-паймон қилганликларини ифодалайди. Бинобарин, биз шу шартноманинг ҳарфи ва руҳига қатъият билан амал қила берамиз.

Ўртоқлар, совет кишилари Коммунистлар партиясининг синалган раҳбарлигида ўз мамлакатининг қиёфасини ўзгартирган румин ишчилар синфи, кооперативлашган деҳқонлари, зиёлилари қўлга киритган ажойиб зафарларни юксак қадрлайдилар.

Ҳозирги Руминия Социалистик Республикаси — тез суръатлар билан ривожланиб бораётган, замонавий саноати узлуксиз ўсаётган ва кооператив қишлоқ хўжалиги яхши уюштирилган мамлакат эканлигини кўриб ғоят мамнун бўламиз. РКП XI съездининг қарорлари, бутун партиянгизнинг ўз раҳбари — ўртоқ Николае Чаушеску бошчилигидаги фаолияти мамлакатни социализм қурилишининг янги чўққилари сари бошлаб бормоқда.

Руминлар диёрида ривожланган социалистик жамият бунёд этиш соҳасидаги катта ишингизда сизлар мамлакатимиз коммунистларининг ва барча совет кишиларининг бирдамлигига доимо умид боғлашингиз мумкин!

Дўстлик деган буюк тушунча одатда соф ҳиссиёт категорияси деб тушунилади. Бироқ, менимча, социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстлик — анча маънодор тушунчадир. Бу тушунча, аввало, сиёсий категориядир. У ғоят кенг халқ оммаси ишларининг тарих тақозо этган ва чуқур англаб олинган йўлида намоён бўлади.

Социализм мамлакатларининг коммунистлари миллий худбинликдан мусаффо бўлган ,марксизм-ленинизм идеаллари учун курашдаги чет эллик дўстларнинг, ўртоқларнинг манфаатларига зўр эътибор билан қараладиган давлатлараро муносабатлар намунасини амалда кўрсатганликлари билан ўзлари ҳақли равишда фахрланадилар. Эксплуататор ҳукмрон синфлар халқлар ўртасига адоват ва ғанимлик уруғларини асрлар бўйи сочиб келган жойларга биз дўстлик уруғларини сочишга муваффақ бўлдик, бу дўстлик уруғлари дуркун ва қийғос униб чиқди.

Ҳозирги вақтда қардош социализм мамлакатларини бирлаштириб турган ғоят кўпдан-кўп ўзаро алоқалар партиялар, давлат органлари, ишлаб чиқариш коллективлари ҳамкорлигининг ақлни ҳайратда қолдирадиган даражада бой ва яққол манзарасини ҳосил қилмоқда. Бу муштарак мақсадлар ва идеаллар йўлида, ўртоқлик ва ўзаро ишонч туйғуси билан бирлашган миллион-миллион кишиларнинг ҳамкорлигидир. Бундай дўстлик ҳар бир социалистик мамлакатнинг миллий вазифаларини ҳал этишда яхши омилдир. Шу билан бирга у жаҳон социализмининг умумий позицияларини мустаҳкамлашга жуда яхши хизмат қилади.

Буни бизнинг синфий душманларимиз ҳам биладилар. Шу боисдан ҳам улар социалистик давлатлар ўртасидаги муносабатларда пайдо бўлган ҳар қандай чигалликдан фойдаланиб қолишга жон жаҳдлари билан уринмоқдалар, жўрттага чигаллик чиқаришга, шубҳа-гумон, ўзаро ишончсизлик тарқатишга, мамлакатларимизга туҳмат қилишга, уларнинг сиёсатини ва ўзаро муносабатлари моҳиятини сохталаштириб кўрсатишга ҳар томонлама интилмоқдалар. Бу хусусда империалистлар «нақадар ёмон бўлса, шу қадар яхши» деган андишасизларча принципга дангал амал қилмоқдалар.

Аммо, биз, социализм мамлакатларидаги кишилар ҳам анойи одамлар эмасмиз. Биз, жаноб империалистлар орзу қилаётган ҳузурни уларга бериб қўймаймиз! Социализм мамлакатларини марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принциплари асосида жипслаштириш соҳасидаги куч-ғайратларни кўпайтириш, социалистик ва коммунистик қурилишнинг туб вазифаларини ҳал этишдаги ҳамкорлигимизни мустаҳкамлаш — умумий ғанимларимизга берилган энг яхши жавоб бўлади. Сиз билан биз худди шундай иш тутяпмиз, ўртоқлар!

Бу ўринда мен Варшава Шартномасида ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида қатнашаётган социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни кучайтиришнигина эмас, шу билан бирга истисносиз ҳамма социалистик давлатлар ўртасидаги дўстона алоқаларни мустаҳкамлашни ҳам назарда тутяпман. Ўзларингизга маълумки, ҳозирги вақтда бу вазифа унчалик жўн ва енгил вазифа бўлмаса ҳам, аммо унинг жуда катта тарихий аҳамияти ҳаммага равшан, деб ўйлайман. Зотан, шуни зўр мамнуният билан таъкидлаш мумкинки, иккала мамлакатимиз — Совет Иттифоқи билан Руминия, иккала коммунистик партиямиз мустаҳкам тинчлик манфаатлари, социализм манфаатлари, барча халқларнинг озодлиги, мустақиллиги ва тараққиёти манфаатлари талаб қилганидек, бу жуда муҳим мақсадга эришиш учун ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилишга интилмоқдалар.

Руминия, Совет Иттифоқи ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган ҳамма мамлакатлар ҳозирги вақтда ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорликнинг узоқ муддатли тармоқ программалари устидаги ишни авж олдириб юбораётганликлари жуда муҳимдир. Бу программаларнинг рўёбга чиқарилиши барча қардош давлатларнинг энергияга, хом ашё, озиқ-овқат, халқ истеъмол қиладиган молларга, машинасозлик маҳсулотларига, транспорт воситаларига бўлган эҳтиёжларини тўлиқроқ қондириш имконини беради. Бундай ҳамкорлик — дўстлигимизнинг мустаҳкам моддий негизидир.

Ўз-ўзидан равшанки, айни вақтда ҳеч биримиз дунёнинг қолган қисми билан ўз ўртамизга тўсиқ қўймоқчи эмасмиз. Совет Иттифоқи ҳам, Руминия ҳам, бошқа социалистик мамлакатлар ҳам барча давлатлар ўртасидаги тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорликни кенг миқёсда ривожлантириш учун изчиллик билан ҳаракат қилиб келяпти.

Биз савдо-иқтисодий алоқалардаги бирон бир камситишга қаршимиз. Нақадар ғайри табиий бўлса ҳам, оғизда ўзларини ҳамон «эркин савдо» тарафдорлари деб атаб келаётган капиталистик мамлакатлар кўпинча камситиш чораларини қўллаётганликларини тажриба кўрсатиб турибди.

Социалистик мамлакатлар одилона халқаро иқтисодий муносабатларни қарор топтириш учун, мустамлака зулмидан халос бўлиб, эндиликда империализм улардан талаб олиб кетадиган бойликлар учун товон тўлашини тўла асос билан талаб қилаётган давлатларнинг ҳуқуқлари ва манфаатлари ҳурмат қилиниши учун изчиллик билан курашиб келяптилар. Биз эса, озодликка эришган халқларнинг эски ва янги мустамлакачилик оқибатларини бартараф этишида уларга қардошларча ёрдам бериб келдик ва ёрдам бераверамиз.

Ҳозир социалистик йўл уни энг яхши келажакнинг тўғри йўли деб билган янги-янги халқлар учун асосий йўл бўлиб қолмоқда. Социализм мамлакатларининг экономикаси узлуксиз ривожланмоқда. Халқ фаровонлиги муттасил ўсиб, маданият равнақ топмоқда. Бизнинг жамиятимизда ҳалол меҳнатчилар жуда катта обрў-эътиборга сазовор бўлмоқдалар. Миллион-миллион ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар жамоат ишларини бошқаришда турли шаклда қатнашмоқдалар. Социалистик давлатлар тинчликсевар ташқи сиёсатни изчиллик билан актив ўтказиб келмоқдалар, улар халқлар озодлиги ва мустақиллигининг адолатли ишини доимо интернационалистик ҳозирлик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Ана шуларнинг ҳаммаси социализмнинг ҳозирги дунёдаги жозиба кучини беқиёс кўпайтирмоқда.

Бизнинг ишимиз — адолатли иш, ўртоқлар. Мақсадларимиз олижаноб. Бу мақсадларимиз мамлакатларимиз халқларининг ва дунёдаги барча халқларнинг манфаатларига мос келади. Бизнинг йўлимизни марксизм-ленинизм таълимотининг сўнмас қуёши ёритиб турибди. Келажак, халқларимизнинг порлоқ, бахтиёр келажаги — ўз қўлимизда. Халқларимиз бу келажакни ҳозир ўз ижодий меҳнатлари билан бунёд этмоқдалар. Бу келажак келиб, қарор топиши учун яна бир нарса керак — **мустаҳкам тинчлик** лозим. Давлатларимизнинг ташқи сиёсати мустаҳкам тинчликни таъминлашга қаратилган.

Социализмнинг душманлари кўплигини биламиз, чунки эксплуататор синфлар ҳеч бир ерда ўз позицияларини ихтиёрий равишда топширмайдилар. Шу сабабли биз халқларимизнинг тинч меҳнатини қўриқлаш, социализмни ҳимоя қилиш учун сергак бўлиб турибмиз ва ўз мудофаамизни мустаҳкамлашга мажбурмиз. Варшава Шартномаси мамлакатларининг биргаликдаги куч-ғайратлари билан шундай мудофаа потенциали вужудга келтирилиб, сақлаб турилибдики, бу потенциал империализмнинг социализмни ҳарбий куч билан йўқ қилиш йўлидаги ҳар қандай уринишини аввал бошданоқ қақшатғич мағлубиятга маҳкум қилиб қўйган.

Биз ўз қудратимизни изчил ва самимий тинчликсеварлик билан бирга қўшиб, капиталистик дунёдаги сиёсатчиларнинг соғлом ақл-идроки ва реализмига мурожаат қилиб, «совуқ уруш» замонига хос бўлган халқаро кескинлик, ишончсизлик ва душманлик, урушқоқлик эҳтиросларининг жазаваси ўрнини анча осойишта ва соғлом муҳит олишига эришдик. Социалистик ва капиталистик давлатлар ўртасида амалий музокара бошланди. Улар ўртасида ҳали яқиндагина мустасно бўлиб келган ўзаро манфаатли ҳамкорлик энди кенг тарқалган, мустаҳкам илдиз отган ҳодисага айланиб қолди. Хуллас, дунёда биринчи социалистик давлатнинг раҳбари В. И. Ленин қатъият билан ҳимоя қилган шу ҳолат рўёбга чиқди: турли ижтимоий тузумга мансуб давлатлар ўртасидаги муносабатлар кескинликни юмшатиш шароитида тинч-тотув яшаш негизларида ривожлана бошлади.

Бу — инсониятнинг буюк тарихий ғалабасидир, ўртоқлар. Бу ғалабага эришишга социалистик мамлакатлар ҳал қилувчи ҳисса қўшганликлари, шубҳасиз. Улар шундай ҳисса қўшдилар ва кун сайин қўшиб турибдилар.

Европа ва Шимолий Америкадаги ўттиз беш давлат Хельсинкида эришган ва уларнинг раҳбарлари, шу жумладан ўртоқ Чаушеску ва менинг имзоларимиз билан мустаҳкамланган аҳдномаларга таяниб, Руминия, Совет Иттифоқи ва Европадаги бошқа социалистик мамлакатлар, давлатлар ўртасида тинчлик муносабатлари ўрнатишда актив қатнашмоқдалар. Бу ишда биз доимий ташаббус кўрсатяпмиз. Ўнлаб жуда муҳим сиёсий, иқтисодий ва бошқа соҳалардаги шартномалар ҳамда битимлар, интенсив ривожланаётган хўжалик, маданий, илмий алоқалар, жамоат ташкилотлари ўртасидаги ҳамкорлик — ана шуларнинг ҳаммаси ютуғимиздир, тинчлик ва яхши қўшничилик ютуғидир. Аммо бу соҳадаги имкониятларнинг ҳаммасидан тўла-тўкис фойдаланилаётгани йўқ, албатта. Совет Иттифоқининг транспорт, энергетика, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш сингари соҳаларда Умумевропа ҳамкорлигини ташкил этиш тўғрисидаги таклифи эҳтимол, сизларга маълумдир. Биз шу таклифларнинг рўёбга чиқарилишига қатъият билан ҳаракат қилаверамиз. Тинчлик шароитида ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишнинг бошқа кўпгина турлари ҳам бўлиши мумкинлиги ўз-ўзидан равшан. Европа аҳли яхши, амалий ташаббусларга муштоқ.

Аммо Европанинг бир ўзидагина мустаҳкам тинчлик бўлиши мумкин эмас. Тинчлик яхлит бир нарсадир, бизнинг замонамизда бу ҳақиқат ҳар қачонгидан ҳам тўғридир. Модомики, Яқин Шарқдаги уруш алангаси ўчирилмаган экан, агрессия йўли билан араблардан тортиб олинган ерлар уларга ҳамон қайтариб берилмаган экан, фаластинлик араб халқининг ўз ватанига эга бўлиш ҳуқуқи инкор қилинаётган экан, Претория ва Солсберидаги ирқчи режимлар Африка жанубидаги туб жой аҳолининг ҳуқуқларини қўпол поймол этаётган экан, африкаликларнинг қонини тўкаётган экан — ҳеч бир жойда тинчлик чинакам мустаҳкам бўла олмайди.

Уруш хавфини чиқараётган хатар манбаларини тугатиш, ҳамма жойда кескинликни юмшатишга эришиш — замонамизнинг ҳақиқатан ҳам энг зарур талабларидир. Азиз дўстлар, шу вазифаларни ҳал этиш йўлидаги курашда Совет Иттифоқи билан социалистик Руминия бирга бораётганликлари бизни қувонтиради.

Биз бошқа бир нарсани ҳам биламиз, ўртоқлар. Ҳозир авж олиб кетган қуролланиш пойгасига, ҳарбий бюджетларни тобора кўпайтиришга оммавий қирғин қуролининг тобора даҳшатлироқ воситалари яратилишига чек қўйилмас экан, тинчлик мустаҳкам бўла олмайди. Иш шу даражага бориб етдики, башарти ҳозиргача тўпланган қурол-яроғ запаслари ишга солинса, инсоният батамом йўқ бўлиб кетиши мумкин. Хўш, энди нима қилиш керак?

Қуролланиш пойгасини давом эттириш ёки тўхтатиш, қуролсизланишга ўтиш ёки ўтмаслик — ҳаддан ташқари жиддий масаладир. Бу масаланинг ҳал этилишини Пентагон ва НАТОнинг урушқоқ генералларига, қурол-яроғ ишлаб чиқариш йўли билан бойлик орттираётган монополияларга топшириб бўлмайди. Бу соҳада масъулиятни сезадиган давлат арбоблари ҳаракат қилишлари, халқ оммаси ўз сўзини айтиши лозим, пировард натижада шу халқ оммасининг тақдири устида сўз бораётир-ку, ахир.

Биз СССРда ана шуларнинг ҳаммасини яхши тушуниб қирғин воситаларини кўпайтиришга тезроқ чек қўйиш, қурол-яроғларни қисқартириш жараёнини бошлаш учун ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилишни бурчимиз деб ҳисоблаймиз. Совет Иттифоқининг халқаро муносабатларда куч ишлатишдан воз кечиш, оммавий қирғин қуролининг янги турларини яратишдан воз кечиш, ҳарбий бюджетларни қисқартириш, ядро қуроли синовларини батамом тўхтатиш хусусидаги ва шу жумлага кирадиган бошқа масалалар хусусидаги конкрет таклифлари бутун дунёга маълум. Бошқа қардош социалистик давлатлар каби Руминия ҳам шу мақсадлар учун курашда биз билан ҳамдам эканлигига хурсандмиз.

Мамлакатларимиз БМТнинг қуролсизланишга бағишланган махсус сессиясини чақиришни ва жаҳон конференциясига тайёргарлик кўришни талаб қилмоқдалар. Биз Марказий Европадаги қуролли кучлар ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш масалаларига бағишланиб ўтказилаётган Вена музокараларида силжишга эришишга интилмоқдамиз. Бу силжиш шу соҳада, умумевропа миқёсида янги қадамлар қўйилишига олиб бориши мумкин бўлур эди. Биз стратегик қуролларни чеклаш, сўнгра эса қисқартириш юзасидан америкаликлар билан олиб бораётган музокаралар АҚШдаги маъмурият ўзгарганидан кейин давом эттирилишига ва муваффақиятли тугалланишига умид қилишни истаймиз. Бу проблеманинг қониқарли ҳал этилиши Совет ва Америка халқларининг манфаатларигагина эмас, шу билан бирга ялпи тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларига ҳам мос бўлиб тушган булур эди. Бунинг асосий мазмуни аллақачоноқ келишиб қўйилганлиги ҳисобга олинса, бу проблемани бемалол ҳал этиш мумкин, деб ҳисоблаймиз. Бу эса бошқа мамлакатлар учун яхши намуна бўлур эди.

Ўртоқлар! Варшава Шартномаси ташкилотига бирлашган социалистик мамлакатлар ўн йил муқаддам шу ерда, Бухарестда Европадаги тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш тўғрисида Декларация қабул қилган эдилар. Бу ҳужжатда Европадаги вазиятни соғломлаштиришга доир катта ғоялар баён этилган эди. Бу ғояларнинг кўплари эндиликда рўёбга чиқарилди. Эртага бу ерда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгаши очилади. Бу сафар ҳам, Руминия пойтахтида қабул этиладиган қарорлар Европа ва бутун дунёнинг тинч келажагини таъминлашга жуда яхши хизмат қилишига ишонамиз.

Дўстларим, сўзимнинг охирида қардошларча кутиб олганингиз учун яна бир бор миннатдорчилик билдиришга ҳамда румин коммунистларига, румин халқига РКП XI съезди қарорларини амалга оширишда тўла муваффақият, руминлар диёрида ривожланган социалистик жамият қуришдек катта ва мураккаб ишда муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсизлар.

Яшасин совет ва румин халқларининг бузилмас дўстлиги!

Яшасин совет ва румин коммунистларининг мустаҳкам қардошларча ҳамкорлиги!

Социализм мамлакатларининг, ҳозирги замон барча революцион кучларининг бирлиги ва жипслиги мустаҳкамланаверсин!

Яшасин тинчлик ва коммунизм!

(Ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг табрик хитобларини залдагилар «Ура!» сўзлари билан кутиб олдилар, гулдурос қарсаклар янграйди. Митинг қатнашчилари «Брежнев—Чаушеску!», «КПСС — РКП!» сўзларини такрор-такрор айтдилар).

* * *

Митинг РСР билан СССР ўртасидаги, РКП билан КПСС ўртасидаги, румин халқи билан совет халқи ўртасидаги қардошлик ва бузилмас дўстликнинг, мустаҳкамланаётган ҳамкорликнинг ёрқин намойишига айланиб кетди. (ТАСС).

ҚАТТА МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Узбекистон ССР Министрлар Совети Қашқадарё областининг колхозчиларини, совхозларининг ишчиларини, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва тайёрлов органларининг ходимларини, барча меҳнаткашларини катта меҳнат ғалабаси — давлатга пахта сотиш юзасидан 1976 йилги социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажарганликлари билан самимий табриклайдилар.

Қашқадарё областининг пахтакорлари пахтачиликни интенсивлаштиришнинг, ирригация ва ерларни мелиорация қилишни ривожлантиришнинг Коммунистик партия белгилаб берган йўлини амалга ошира бориб, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар ва давлат тайёрлов пунктларига 434 минг тонна пахта топширдилар. Бу — умумий тайёрлов планидагидан 19 минг тонна кўп. Тайёрланган маҳсулотнинг умумий ҳажмидан давлатга 63 минг тонна ингичка толали пахта топширилди. Бу — ўтган йили мана шу кунга қадар топширилганидан 12 минг тонна кўп. Пахтанинг 90 процентдан кўпроғи биринчи сортларга қабул қилинди.

Давлатга 83 минг тонна пахта сотган Ульянов районининг, 58 минг тонна пахта сотган Шаҳрисабз районининг, 50 минг тонна пахта сотган Нишон районининг, 36 минг тонна пахта сотган Ғузор районининг, 33 минг тонна пахта сотган Қарши районининг, 31,5 минг тонна пахта сотган Чироқчи районининг ва областдаги бошқа районларнинг пахтакорлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида социалистик мажбуриятларнинг муддатидан илгари бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар.

Механизаторлар яхши меҳнат қилдилар. Улар терим машиналарида 214 минг тонна пахта териб бердилар. Машинада пахта териш плани 110 процент бажарилди.

Шаҳарлар, район марказларининг меҳнаткашлари, олий ўқув юртларининг студентлари ва ўқувчилар пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда катта ёрдам бердилар.

Область колхозлари ва совхозлари дон, сабзавот, мева, пилла тайёрлаш планларини ҳам анча ортиғи билан бажардилар. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг бошқа турларини тайёрлаш муваффақиятли бормоқда.

Қашқадарё область меҳнаткашлари бу катта меҳнат ғалабасини пахтакорларнинг, механизаторларнинг, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги, тайёрлов ва хўжалик органлари ходимлари ҳамда мутахассисларининг, пахтани ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини йиғиштириб олишда ва тайёрлашда қатнашган областдаги барча меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнати туфайли, область партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг олиб борган катта ташкилий ва сиёсий иши туфайли қўлга киритдилар.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Узбекистон ССР Министрлар Совети Қашқадарё областининг қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари қолган пахта ҳосилини қисқа муддат ичида йиғиштириб олиш учун барча тадбирларни кўрадилар, давлатга бу йил камида 450 минг тонна пахта сотадилар, 1977 йил ҳосили учун дала ишларини муваффақиятли амалга оширадилар, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказадилар, келгуси йилда деҳқончилик ва чорвачиликда юксак кўрсаткичларга эришиш учун мустаҳкам замин яратиб қўядилар, деб ишонадилар.

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон АССР колхозчиларини, совхозларининг ишчиларини, партия, совет, касаба союз, комсомол, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги ва пахта тайёрлаш органларининг ходимларини катта меҳнат ғалабаси — давлатга пахта сотиш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилидаги социалистик мажбуриятларнинг муддатдан илгари бажарилиши билан самимий табриклайдилар.

Автоном республика пахтакорлари деҳқончилик маданиятини изчиллик билан ошира бориб, қишлоқ хўжалиги фани ва илғор практика эришган муваффақиятларни пахтачиликка жорий этиб, фидокорона меҳнат туфайли пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар, давлат тайёрлов пунктларига 370 минг тоннадан кўпроқ пахта етказиб бердилар.

Пахтанинг 82 процентдан кўпроғи биринчи сортларга қабул қилинди.

Гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтариб, давлатга 75 минг тонна пахта топширган Тўрткўл районининг меҳнаткашлари, 54 минг тонна пахта топширган Амударё районининг, 49 минг тонна пахта топширган Беруний районининг, 34 минг тонна пахта топширган Кегайли районининг, 32 минг тонна пахта топширган Хўжайли районининг, 30 минг тонна пахта топширган Шуманай районининг, 16 минг тонна пахта топширган Қўнғирот районининг, 12,5 минг тоннадан пахта топширган Тахтакўпир, Қораўзак районларининг ва автоном республикадаги бошқа районларнинг меҳнаткашлари бу ажойиб меҳнат ғалабасига муносиб ҳисса қўшдилар.

Давлатга пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг муддатидан илгари бажарилишида механизаторларнинг катта хизмати бор. Терим машиналарида 212 минг тонна пахта терилди.

Шаҳар ва район марказларининг меҳнаткашлари, студентлар ва ўқувчилар пахта ҳосилини йиғиштириб олишда катта ёрдам бердилар.

Автоном республика колхоз ва совхозлари давлатга ғалла, сабзавот, мева, узум, полиз маҳсулотлари, картошка, жун, қоракўл тери, пилла сотиш планларини ҳам ортиғи билан бажардилар. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг бошқа турларини тайёрлаш муваффақиятли олиб борилмоқда.

Қорақалпоғистон Автоном Республикаси меҳнаткашларининг қўлга киритган жуда катта ғалабаси пахтакорлар, механизаторлар, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги, тайёрлов ва хўжалик органлари ходимлари ва мутахассисларининг, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини йиғиштириб олиш ва тайёрлашда иштирок этган автоном республика барча меҳнаткашларининг қилган фидокорона меҳнатлари натижасидир, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг олиб борган катта ташкилотчилик ва сиёсий ишларининг натижасидир.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон АССР қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ўзларининг куч-ғайратларини қолган пахта ҳосилининг ҳаммасини йиғиштириб олишга қаратадилар, 380 минг тонна пахта тайёрлайдилар, бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилини йиғиштириб олишни муваффақиятли тамомлайдилар, чорва қишловини ва келгуси йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни уюшқоқлик билан ўтказадилар, деб астойдил ишонч билдирадилар.

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Узбекистон ССР Министрлар Совети қўриқдаги Жиззах области колхозчиларини, совхоз ишчиларини, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларини, барча меҳнаткашларини меҳнатда эришилган ажойиб ғалаба — давлатга пахта сотиш юзасидан 1976 йилги социалистик мажбуриятлар муддатидан илгари бажарилганлиги билан самимий табриклайдилар.

Жиззах области меҳнаткашлари партия ташкилоти раҳбарлигида пахтачиликда техника тараққиётини изчиллик билан жорий этиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар, пахта йиғим-теримини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар ва давлатга 290 минг тонна пахта сотдилар, пахтанинг 78 проценти биринчи сортга қабул қилинди.

65,5 минг тонна пахта топширган Дўстлик райони, 55,5 минг тонна пахта топширган Жиззах райони, 54 минг тонна пахта топширган Мирзачўл райони, 48 минг тонна пахта топширган Пахтакор райони, 31,5 минг тонна пахта топширган Октябрь районининг ва областдаги бошқа районларнинг пахтакорлари давлатга пахта сотиш юзасидан социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажаришга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Механизаторлар ажойиб ютуқларга эришдилар. 203 минг тоннадан кўпроқ ёки тайёрланган жами пахтанинг 71 проценти «зангори кема» бункерларидан тўкилди. Мирзачўл районида давлатга топширилган жамики пахтанинг 85 проценти, Дўстлик районида 80 проценти машиналарда териб олинди.

Тошкент шаҳри ва областининг студентлари ҳамда ўқувчилари етиштирилган пахта ҳосилини ўз вақтида териб олишда бебаҳо ёрдам бердилар.

Жиззах областининг колхоз ва совхозлари дон, сабзавот, полиз маҳсулотлари, мева, узум, картошка, жун, қоракўл тери, пилла тайёрлаш планларини ҳам анча ошириб бажардилар. Қишлоқ хўжалик маҳсулотининг бошқа турларини тайёрлаш ҳам муваффақиятли олиб борилмоқда.

Меҳнатда эришилган шу ғалаба Жиззах областидаги колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари ҳамда ходимларининг, тайёрлов органларининг, барча меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнати самараси, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари олиб борган катта ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг натижасидир.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Узбекистон ССР Министрлар Совети қўриқдаги Жиззах области қишлоқ хўжалик меҳнатчилари пахтанинг қолган ҳосилини охирги кўсакгача қисқа муддатларда териб оладилар, чорва қишловини ва 1977 йил ҳосили учун дала ишларини муваффақиятли ўтказадилар, деб қаттиқ ишонч билдирадилар.

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	УЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

КПСС XXV СЪЕЗДИНИНГ ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТИ ЕТИШТИРИШНИ ЯНАДА КЎПАЙТИРИШ ВА СИФАТИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚАРОРЛАРИНИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми «КПСС XXV съездининг чорвачилик маҳсулоти етиштиришни янада кўпайтириш ва сифатини ошириш тўғрисидаги қарорларини бажариш юзасидан республика партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари ўртоқ И. Р. Қурбоновнинг докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, шуни қайд этадики, республика қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг аҳолина республиканинг ўзида етиштирилган чорвачилик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўла-тўкис таъминлаш тўғрисида республика олдига қўйган вазифасини ҳал этиб, чорвачиликнинг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришдилар.

Тўққизинчи беш йиллик мобайнида чорва ва парранданинг насл состави яхшиланди, сони кўпайтирилди, маҳсулдорлиги оширилди. Колхоз ва совхозларда гўшт етиштириш 1,4 баравар, сут етиштириш 1,6, тухум етиштириш 2, қоракўл тери етиштириш 1,3, пилла етиштириш 1,2 баравар кўпайтирилди. Давлатга гўшт, сут, тухум, жун, пилла ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари сотиш беш йиллик халқ хўжалик планлари анча ошириб бажарилди. Чорвачиликни концентрациялаш ва ихтисослаштириш, бу тармоқни саноат негизига кўчириш соҳасида катта иш қилинди.

Шу билан бирга пленум чорвачиликни ривожлантиришда ҳали жиддий камчиликлар бор, деб ҳисоблайди. Мавжуд резервлардан ҳали тўла-тўкис фойдаланилаётгани йўқ, кўпгина хўжаликларда чорвачилик ҳамон орқада қолмоқда, гўшт, сут ва тухум етиштириш даражаси аҳолининг шу маҳсулотларга ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондира олмаётир.

Сигирлар бош сони суст кўпайиб бораётганлиги ва уларнинг подадаги салмоғи озлиги катта камчиликдир. Бу эса сигирлар подасини кўпайтириш учун зотдор ғунажинлар етиштириш иши қониқарсиз ташкил этилганлиги натижасидир. Наслчилик иши дуруст йўлга қўйилмаган.

Гўштбоп қорамолчиликни ривожлантириш имкониятларидан ҳали ҳам етарли фойдаланилмаётир, гўшт учун боқиладиган чорва туёғи суст кўпаймоқда, кўпгина хўжаликларда чорва молларни боқиб семиртириш яхши ташкил этилмаган, моллар гўшт учун яхши семиртириб топширилмаётир. Янги саноат комплексларини ишлатишда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Кўпинча уларда оз маҳсулот берадиган чорва боқилмоқда, улар ем-хашак билан яхши таъминланмаётир.

Кейинги беш йил мобайнида республика колхоз ва совхозларида қўйчилик, айниқса қоракўлчилик суст ривожланганлиги жиддий ташвиш туғдирмоқда. Кўпгина қоракўлчилик хўжаликларида ем-хашак базасини мустаҳкамлаш билан етарли равишда шуғулланилмаётир, қўй боқишнинг илғор усулларини қониқарсиз жорий этилмоқда, наслчилик иши бўшаштириб юборилган.

Чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлашда камчиликлар бор. Кўпгина хўжаликларда хашаки экинларнинг ҳосилдорлиги ҳаддан ташқари паст, озуқабоп экинларни йиғиштириб олиш ва тайёрлашнинг илғор технологияси суст жорий этилмоқда, озуқа цехлари етарли равишда қурилмаётир, ем-хашакни молга беришга тайёрлаш ёмон ташкил этилган. Саноат ва озиқ-овқат чиқитларидан чорвачилик эҳтиёжлари учун тўла-тўкис фойдаланиш борасида етарли чоралар кўрилмаётир. Омухта ем ишлаб чиқариш етарли суръатлар билан кўпайтирилмаётир, уларнинг сифати суст оширилмоқда.

Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Узплодоовощвинпром», «Узсельхозтехника» республика бирлашмалари ва уларнинг жойлардаги органлари, кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари чорвачиликдаги сермеҳнат жараёнларни комплекс механизациялашга дуруст эътибор бермаётирлар. Мавжуд чорвачилик биноларини реконструкция қилиш ва кенгайтириш иши қониқарсиз олиб борилмоқда, кўпгина фермаларда қўл меҳнатининг салмоғи ҳамон кўп бўлиб турибди. Етиштирилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, умуман чорвачиликнинг самарадорлигини ошириш иши етарли равишда олиб борилмаётир.

Республиканинг бир қанча областларида балиқчиликни ривожлантириш учун катта имкониятлар бўлишига қарамай, бу соҳадаги резервлардан яхши фойдаланилмаётир.

Чорвачилик, озуқа ишлаб чиқариш ва ветеринария масалалари билан шуғулланувчи илмий муассасаларнинг иши ҳозирги замон талабларига мос келмайди, чорвачилик маҳсулоти етиштиришнинг янги, янада самарали технологиясини ишлаб чиқиш суст амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ҳисоблайдики, чорвачиликни ривожлантиришдаги ана шу камчиликларнинг ҳаммаси —айрим область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва райо ижроия комитетлари, республика министрликлари ва идоралари, уларнинг жойлардаги органлари чорвачиликни жадал ривожлантириш учун партия қарорлари туфайли вужудга келган имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланмаётганликларининг, план ва давлат интизомини бузиб, чорвачилик маҳсулоти етиштириш ва тайёрлаш юзасидан белгиланган планларни бажармаётган колхоз ва совхозлар, бошқа корхоналарнинг раҳбарларига нисбатан қаттиқ талабчанлик қилмаётганликларининг оқибатидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми **қарор қилади.**

1. КПСС XXV съездининг фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий этиш асосида чорвачиликни ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш, ҳамма турдаги чорва ва паррандаларни узлуксиз кўпайтиришни таъминлаш, гўшт, сут, тухум ҳамда чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш — партия, совет, қишлоқ хўжалиги, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат корхоналарининг, илмий-тадқиқот муассасаларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

2. Область ва район партия комитетларидан, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советидан, область, шаҳар ва район ижроия комитетларидан, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигидан, «Главсредазирсовхозстрой»дан, «Узплодоовощвинпром» ва «Узсельхозтехника» бирлашмаларидан, республиканинг бошқа министрликлари ва идораларидан, колхозлар, совхозлар, чорвачилик корхоналарининг раҳбарларидан чорвачиликни ривожлантиришдаги, озуқа ишлаб чиқариш ва ундан фойдаланишдаги, молхоналар қурилишидаги мавжуд камчиликларни тугатиш, чорвачилик комплекслари ва фермалари ишини яхшилаш, уларнинг қувватларидан максимал фойдаланишга эришиш, ер, техника, асбоб-ускуна ва меҳнат ресурсларидан ғоят самарали фойдаланишни таъминлаш, сарфланган маблағлар самарадорлигини доимо ошириш талаб қилинсин.

Чорвачиликнинг ҳамма тармоқларини янада ривожлантириш тадбирлари системаси амалга оширилсин. Сут чорвачилигини янада интенсив ривожлантириш таъминлансин, сигирлар бош сони кескин кўпайтирилсин, уларнинг подадаги салмоғи 35-40 процентга етказилсин, «Узглавплемобъединение»нинг иши яхшилансин, областларда наслчилик иши билан шуғулланадиган ишлаб чиқариш бирлашмалари ташкил этилсин, сут комплекслари сермаҳсул сигирлар билан таъминлансин. Гўштбоп зот моллар бош сони анча кўпайтирилсин ва яхшилансин, молларни интенсив боқиб семиртириш иши такомиллаштирилсин, гўштга топшириладиган қорамолларнинг вазни 400-420 килограммга етказилсин.

Қўйчиликни, айниқса қоракўлчиликни янада ривожлантиришга алоҳида эътибор берилсин. Ем-хашак базаси мустаҳкамлансин, маданий яйловлар барпо этиш иши кучайтирилсин, суғориладиган зонада ихтисослаштирилган ем-хашак етиштирувчи совхозларни ташкил этиш тезлаштирилсин, қоракўл терининг сифати оширилсин. Гўшт-жун қўйчилиги, жун-момиқ эчкичилиги ривожлантирилсин.

Чўчқачилик ва паррандачилик саноат асосида ҳар томонлама ривожлантирилсин, бу тармоқларнинг самарадорлиги оширилсин, етиштириладиган маҳсулот бирлигига озуқа ва меҳнат сарфи камайтирилсин. Бройлер паррандачилик фабрикалари қурилиши ва ишга туширилиши тезлаштирилсин, мавжуд паррандахоналардан максимал фойдаланишга эришилсин, беш йиллик охирига бориб парранда гўшти етиштириш йилига 30,2 минг тоннага етказилсин ёки уч баравар кўпайтирилсин.

Йилқичилик, туячилик, қуёнчилик ва балиқчиликни янада ривожлантириш таъминлансин, қимиз, қуён териси етиштириш кўпайтирилсин, аҳолини тирик балиқ билан таъминлаш яхшилансин.

Балиқчиликни янада ривожлантириш учун мавжуд имкониятлардан тўлиқроқ фойдаланилсин. Республика балиқ хўжалиги бошқармаси, Қорақалпоғистон АССР, областлар ва районларнинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари балиқ хўжаликларини барпо этиш ва кенгайтириш, колхоз ва совхозларда балиқчиликни ривожлантириш юзасидан қўшимча тадбирларни амалга оширсинлар, КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Балиқ маҳсулоти етиштиришни янада ошириш, уларнинг турларини кўпайтириш, сифатини яхшилаш ҳамда балиқ маҳсулотлари билан савдо қилишни яхшилаш тадбирлари тўғрисида»ги 1976 йил 26 октябрь қарорининг ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Совети мазкур масала юзасидан қабул қилган қарорининг сўзсиз бажарилишини таъминласинлар.

Балиқ билан савдо қилишни ташкил этиш анча яхшилансин.

3. Ем-хашак базасини мустаҳкамлаш ва озуқа сифатини ошириш — чорвачиликни янада ривожлантиришдаги муҳим вазифаларнинг бири деб ҳисобланиб, озуқа экинлари етиштириш агротехникасини яхшилашга, шу экинлар ҳосилдорлигини оширишга алоҳида эътибор берилсин. Ҳар гектар ердан самарали фойдаланиш, аралаш, такрор ва оралиқ экинлари майдонини кўпайтириш, ем-хашак етиштиришга комплекс механизацияни кенг жорий этиш зарур. Лалмикор ерларда ем-хашак етиштиришни кўпайтириш учун сунъий суғориш ҳар томонлама ривожлантирилсин.

Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги ҳар хил турдаги омухта ем ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминласин, омухта ем саноати корхоналарини чорвачилик комплекслари ва паррандачилик фабрикалари талабларига муқофиқ равишда ихтисослаштирсин, омухта ем сифатини анча яхшиласин.

4. Машина ва ускуналардан самарали фойдаланиш учун, фермалардаги иқтисодий ишни яхшилаш учун, чорвачиликнинг ҳамма тармоқлари самарадорлигини юксалтириш учун хўжалик раҳбарларининг, барча чорвачилик ходимларининг масъулияти оширилсин. Партия ташкилотлари чорвачилик фермаларини комплекс механизациялашда саноат корхоналарининг колхоз ва совхозларга оталиқ ёрдамидан кенгроқ фойдаланишлари лозим.

В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги Фанлари академиясининг Ўрта Осиё бўлими олимларнинг бутун диққат-эътибори чорвачиликни ривожлантиришнинг энг муҳим проблемаларини ишлаб чиқишга сафарбар қилинсин, чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш соҳасидаги илмий-тадқиқот ишлари даражаси оширилсин, институтларнинг фаолиятини фан ва илғор тажриба ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишда колхозларга, совхозларга ва бошқа корхоналарга янада амалий ёрдам беришга қаратилсин.

5. Область ва район партия комитетларига чорвачилик кадрларини танлаш ва жой-жойига қўйиш ишини яхшилаш, яқин йилларда фермаларга ва чорвачилик бўлимларига, комплексларига ҳамда хўжаликлараро корхоналарга зарур билим ва ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган олий маълумотли мутахассислар бошчилик қиладиган бўлишига эришиш топширилсин. Чорвачилик учун ва айниқса комплекслар учун ўрта бўғин ва оммавий касб кадрларини тайёрлаш иши яхшилансин.

6. Область ва район партия комитетлари чорвадорлар ўртасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишни кучайтирсинлар, хўжаликлардаги бошланғич партия ва комсомол ташкилотларининг роли ҳамда жанговарлик қобилиятини оширсинлар, уларнинг фаолиятини ва оммага таъсирини активлаштирсинлар, қишлоқ меҳнатчиларини чорвачиликни жадал ривожлантириш учун курашга отлантирсинлар. Чорвадорлар ўртасида беш йиллик ва йиллик планларни муддатидан илгари бажариш учун, ҳар бир хўжаликда чорвачиликнинг самарадорлиги ва рентабеллигини ошириш учун бошланган социалистик мусобақага раҳбарликни яхшиласинлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми комил ишонч билдириб айтадики, қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари қишлоқ хўжалик йили муваффақиятли тугалланганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг республика номига йўллаган табрикномасига жавобан социалистик мусобақани янада кенг қулоч ёздирадилар, партия XXV съездининг чорвачиликни ривожлантиришни жадаллаштириш, қишлоқ хўжалигининг бошқа ҳамма тармоқларини янада юксалтириш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш учун ҳамма ишни қиладилар.

КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФАОЛИЯТИНИНГ КЕНГАЙТИРИЛГАН ПРОГРАММАСИ

ВЦСПС пленумидан

Москвада 23 ноябрь куни ВЦСПС пленуми бўлиб ўтди.

Пленум ташкилий масалани қараб чиқди. Алексей Иванович Шибаев якдиллик билан ВЦСПС раиси қилиб сайланди.

Пленум КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида сўзлаган нутқидаги қоидалар ва хулосалар муносабати билан касаба союзларининг вазифаларини муҳокама қилди.

Докладчи — ВЦСПС секретари В. И. Прохоров КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларининг ҳамда ўртоқ Л. И. Брежнев нутқининг бутун партия ва халқ учун жуда катта назарий ва амалий аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди. Совет касаба союзлари, деди у, бу ҳужжатларни ўзларининг амалий фаолияти учун кенгайтирилган программа сифатида қабул қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитети Пленумининг материаллари касаба союз ташкилотларининг халқ хўжалигининг барча бўғинларида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ва иш сифатини ошириш учун, ўнинчи беш йиллик топшириқлари ва 1977 йил планини муваффақиятли равишда тўла ва ортиғи билан бажариш учун курашда омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини янада ривожлантиришга қаратилган бутун ташкилотчилик ва тарбиявий ишларига асос қилиб олиниши зарур. Ҳар бир бирлашма, корхона, ҳар бир қурилиш ва ташкилотда беш йиллик планларини ишлаб чиқиш декабрь ойида тамомланиши керак. Бу йилги планлар қандай бажарилаётганлигини таҳлил қилиб чиқиш, куч-ғайратни ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилини зарбдорларча тамомлашга қаратиш зарур.

Докладда муқобил планларни ҳамда оширилган социалистик мажбуриятларни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш зарурлигига алоҳида эътибор бериш кераклиги таъкидлаб ўтилди.

Социалистик мусобақа Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш белгиси остида авж олдирилиши зарур. Шонли сана шарафига ҳозирнинг ўзидаёқ ўз зиммаларига социалистик мажбуриятлар олган Запорожье ГРЭСи ходимларининг, Усть-Илимск гидроэлектростанцияси коллективи ва бошқа коллективларнинг ташаббусини ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш зарур. Касаба союз ташкилотларининг диққат-эътибори, деб таъкидлаб ўтилди пленумда, энг муҳим проблемаларга, меҳнаткашларнинг ташаббусини ҳар тарафлама ривожлантиришга қаратилиши керак. Ана шу мақсадларда СССР касаба союзларининг навбатдаги, XVI съездига тайёргарликдан активроқ фойдаланиш зарур.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди. Пленум иштирокчилари партия Марказий Комитетини, Сиёсий бюрони, шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни совет касаба союзлари Коммунистик партия раҳбарлигида ўзларининг бутун куч-ғайратларини 1976 йил, бутун ўнинчи беш йиллик топшириқларининг муваффақиятли бажарилишини таъминлаш ишига бағишлайдилар, деб ишонтирдилар.

Пленум СССР касаба союзлари бюджетини ҳамда 1977 йилда давлат социал страхование бюджетини қараб чиқди ва тасдиқлади.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитонов қатнашдилар.

(ТАСС).

ВЦСПС РАИСИ А. И. ШИБАЕВ

Алексей Иванович Шибаев 1915 йилда туғилган, рус, 1940 йилдан КПСС аъзоси, олий маълумотлидир. Меҳнат фаолиятини фабрика-завод таълими мактабида шогирдликдан бошлаган. Горький университетини тамомлаб чиққанидан кейин инженер-конструктор, цех бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг партия ташкилотчиси авиация заводларининг директори бўлиб ишлаган.

А. И. Шибаев 1955 йилда КПСС Саратов область комитетининг иккинчи секретари, 1959 йилда эса биринчи секретари қилиб сайланди. У КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати.

Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун А. И. Шибаев Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1977 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА ВА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1975 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон ССР молия министри депутат В. МУРОДХЎЖАЕВ доклади

Депутат ўртоқлар! Совет халқи ўзининг қаҳрамонона меҳнати билан мамлакат бойлигини муттасил кўпайтириб, коммунизм моддий-техника базасини яратяпти, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, совет зиёлилари КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, меҳнатда янги-янги ғалабаларга эришмоқдалар. Миллион-миллион меҳнаткашларнинг куч-ғайратлари 1976 йилги план ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга қаратилган.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев мамлакатнинг ўнинчи беш йиллик биринчи йили бошидан бери ўтган йўлини таърифлаб, КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумида бундай деди: «1976 йилнинг хўжалик мароми партия томонидан қўйилган вазифаларнинг бажарилишини таъминлайди. Бу — иқтисодий ютуққина бўлиб қолмай, катта сиёсий ютуқ ҳамдир. Муваффақиятни мустаҳкамламоқ учун бу йилни зарбдорларча тугаллаш керак. Ўртоқлар, йилнинг якунлари миқдор кўрсаткичлари жиҳатидан ҳам, маҳсулотнинг сифати, ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги жиҳатидан ҳам кўнгилдагидек бўлишига эришмоқ керак».

Ўзбекистон меҳнаткашлари ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун кенг авж олдирилган социалистик мусобақа натижасида 1976 йилнинг ўтган даври мобайнида республика экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда каттагина муваффақиятларга эришдилар.

Партия ва ҳукуматнинг кундалик ғамхўрлиги ҳамда саноат корхоналари коллективларининг фидокорона меҳнати туфайли 1976 йилнинг ўн ойи мобайнида саноат маҳсулотини реализация қилиш плани барвақт 103,6 процент қилиб бажарилди. Пландан ташқари 346 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Натурал ифодада кўпчилик энг муҳим маҳсулотларни ишлаб чиқариш плани тўла ва ошириб бажарилди. Капитал қурилиш кенг қулоч ёйди. Ўн ой мобайнида ўзлаштирилган капитал маблағлар ҳажми 2.486 миллион сўм — ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 3 процент кўп бўлди. Шу вақт ичида катта-катта ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. Товар обороти, транспорт, маиший хизмат ҳажми ва халқ хўжалигининг бошқа кўп соҳалари бўйича план бажарилди.

Республика қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари КПСС XXV съезди билан Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, ўнинчи беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун умумхалқ ҳаракатига қўшилиб, шу йил пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар ва давлатга 5,3 миллион тоннадан зиёд «оқ олтин» сотиб, Ватан олдидаги ватанпарварлик бурчларини шараф билан бажармоқдалар.

1976 йилнинг ўтган даври ичида Ўзбекистон ССР Халқ хўжалигини ривожлантириш планининг муваффақиятли бажарилиши даромадларнинг ўсишига ва республика давлат бюджетининг стабил бўлишига ёрдам берди. 1976 йилнинг ўн ойи мобайнида Ўзбекистон ССР Давлат бюджетининг даромадлар плани 102 процент бажарилди. Пландан ташқари 69,7 миллион сўм тушди.

Молия органлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг кўрсатмаларини бажара бориб, бюджет даромад резервларини излаб топиш ва ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўлидаги контрол иқтисодий ишларни кучайтирдилар. Молия министрлиги план органлари, корхоналар ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари билан биргаликда 1976 йилда хили ва сифати яхшиланган қўшимча халқ истеъмоли молларини чиқариш, шунингдек кўрсатиладиган хизматларни жами 79,8 миллион сўмлик кенгайтириш тўғрисидаги таклифни ишлаб чиқдилар.

Ҳисобот ва балансларни анализ қилиш жараёнида 1976 йилнинг ўтган даври ичида бюджет даромадларини ошириш ва ҳаражатларини қисқартириш юзасидан 107 миллион сўмлик ички хўжалик резервлари топилди (1975 йилда бундай резервлар 83,5 миллион сўм бўлган эди). Пландан ташқари тушумлар ва аниқланган резервларнинг пули министрликлар ва идоралар оборот маблағларининг камоматини қоплашга, маориф, маданият, соғлиқни сақлаш муассасаларини ривожлантиришга, шаҳарлар ва район марказларини ободонлаштиришга, бошқа тадбирларга сарфланди.

Бюджет даромадлари бўйича планнинг ошириб бажарилиши халқ хўжалиги тараққиёти планида кўзда тутилган маблағга бўлган ҳамма эҳтиёжлардан ташқари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорларида кўзда тутилган қўшимча тадбирларни ҳам бетўхтов пул билан таъминлаб турди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети план-бюджет комиссиялари билан тармоқ комиссияларининг Ўзбекистон ССРнинг 1976 йилги халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани ва давлат бюджети юзасидан чиқарган хулосаларида баён қилинган таклифлар ва мулоҳазалар шу йил Ўзбекистон ССР давлат бюджетининг бажарилишида, контроль иқтисодий ишларни яхшилашда бюджет даромадларини кўпайтиришда катта ёрдам берди.

Давлат бюджетининг даромадлари бундан ҳам кўпроқ бўлиши мумкин эди. Республиканинг баъзи бирлашмалари ва корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш планларини тўлиқ бажара олмадилар, машина-ускуна, хом ашё ва материаллардан етарлича самарали фойдаланмадилар, меҳнат унумдорлигини ошириш ва товар маҳсулот таннархини арзонлаштириш юзасидан белгиланган топшириқни бажармадилар. Айрим министрликлар ва идоралар планни корхоналарга етказишда, йиллик топшириқларни квартал-ма-квартал тақсимлашда, йилнинг олдинги кварталлари кўрсаткичларини пасайтириб жиддий камчиликларга йўл қўймоқдалар. Бу нарса ишлаб чиқариш ритмини бузиб, йиллик план ва бюджетни бажаришда қўшимча қийинчиликлар вужудга келтиради.

Ўзбекистон ССР давлат бюджетининг даромадларида давлат корхоналари билан хўжалик ташкилотларининг фойдадан тўловлари тобора катта аҳамият касб этмоқда.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қарашли корхоналар ва хўжалик ташкилотларининг фойда плани шу йилнинг тўққиз ойи ичида 103,2 процент бажарилди. Шу вақт мобайнида Ўзбекистон ССРнинг давлат бюджетига фойда тўловларидан 860,1 миллион сўм, шу жумладан пландан ташқари 53,1 миллион сўм тушди.

Шу билан бирга хўжалик-молия фаолиятида камчиликлар борлиги натижасида айрим министрликлар ва идоралар, корхоналар ва ташкилотлар фойда олиш планини бажармади. Булар орасида Сув хўжалиги министрлиги, Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Тайёрлаш министрлиги, «Узглавнефтеснабсбит» бор.

Оборот солиғи давлат бюджетининг асосий пул маблағларидан бири ҳисобланади. Шу йилнинг ўн ойи ичида оборот солиғи плани 100 процент қилиб бажарилди.

Шу билан бирга айрим корхоналар халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва етказиб бериш планларини тўлиқ бажармади. Марғилон ипак комбинати, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли Наманган шойи комбинати, Бухоро ип газлама комбинати, Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси, Тошкент ва Самарқанд чинни заводлари, шойи ва ип газлама, пойафзал, чинни-фаянс идиш-асбоблардан анчагина кам бердилар. Озиқ-овқат саноати министрлигининг баъзи корхоналари ва «Узплодоовощвинпром» бирлашмасининг баъзи корхоналари, пиво ва узум виноси тайёрлаш планини бажарилишини таъминлай олмади. Самарқанд ва Тошкент рўзғор холодильник заводлари топшириқларни уддалай олмадилар.

Давлат савдоси ва республика кооперациясининг савдо ташкилотлари 1976 йилнинг ўн ойи ичида асосий товар обороти планини 101,5 процент қилиб муваффақиятли бажардилар. Пландан ташқари 93,4 миллион сўмлик мол сотилган. Шу билан бирга республикада белгиланган қўшимча топшириқ бажарилмай қолди.

Савдо-сотиқни ташкил этиш ва мол запасларини манёвр қилдиришдаги камчиликлар товар обороти топшириқлари бажарилмай қолишининг асосий сабаби бўлди.

Молия органлари қонунга хилоф ҳаражатлар ва талон-торожга барҳам бериш юзасидан муайян ишлар қилди. Шу билан бирга молия министрлиги ўтказган ревизиялар ва текширишларнинг материаллари бир қанча корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда пул маблағлари ва моддий бойликларни тўғри ва тежаб-тергаб сарфлаш борасида тегишли чоралар кўрилмаётганлигидан далолат беради.

Шу камчиликлар асосан бухгалтерия ҳисоб-китобининг палапартишлиги ҳамда ички идоравий молия назоратининг бўшашиб кетганлиги натижасида содир бўлди. Кўпгина министрликлар ва идораларда ревизорлар штати ҳамон бут қилинмаган.

1976 йилда Ўзбекистон ССР бюджети даромадлар бўйича 4650,6 миллион сўм ёки 101,7 процент ва ҳаражатлар бўйича 4621,4 миллион сўм ёки 101 процент бажарилиши кутиляпти. Даромадлар ҳаражатларга нисбатан 29,2 миллион сўм ортиқ бўлади.

Бюджет даромадлари бўйича йиллик план Қорақалпоғистон АССРнинг, ҳамма областлар, шаҳарлар, районлар, шунингдек қишлоқ ва посёлка советларининг ҳамма манбалари бўйича бажарилаётганлигини айтишдан киши хурсанд бўлади. Контрол иқтисодий ишлар даражаси оширилганлиги ҳамда молия органлари КПСС XXV съезди билан Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг қарорларини бажариш тадбирларини кўрганликлари шунга ёрдам берди.

Республика халқ хўжалигининг ўтган давр ичидаги тараққиёт натижаларига қараганда 1976 йилнинг план топшириқлари асосий кўрсаткичлар бўйича тўла ва ошириб бажарилади, деб ўйлаш учун ҳамма асослар бор. Булар ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили — 1977 йилда янги-янги муваффақиятларга эришиш йўлида мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилади.

Ўзбекистон ССРнинг 1977 йилги давлат бюджетининг лойиҳасини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми кўриб чиқиб, маъқуллади. Бюджет лойиҳаси КПСС XXV съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қўйган вазифалардан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ҳозирги ижтимоий тараққиёт назарияси ва практикасининг энг муҳим проблемалари юзасидан айтган принципиал кўрсатмалари асосида ишлаб чиқилди.

Ўзбекистон ССРнинг 1977 йилги давлат бюджети халқ хўжалик плани топшириқларига мувофиқ тузилган бўлиб экономика ва маданиятнинг янада ривожланишини, республикамиз меҳнаткашлари фаровонлиги оширилишини зарур ресурслар билан таъминлайди.

Бюджетда ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, халқ хўжалигининг ҳамма бўғинларида иш сифатини яхшилашга алоҳида эътибор берилган. КПССнинг XXV съезди қўйган бу вазифалар партия иқтисодий стратегиясининг энг муҳим таркибий қисми бўлиб, бутун совет халқи ижодий куч-ғайратларининг асосий йўналишини белгилаб беради.

Бюджет лойиҳасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республика экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш борасида қабул қилган қарорлари акс эттирилган. Бюджет лойиҳаси Ўзбекистон ССР Министрлар Советида муҳокама қилинаётганида министрликлар, идораларнинг, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг илтимос ва таклифлари назарда тутилди. Кўпчилик илтимослар қондирилди, шу илтимослардан айримлари 1977 йилги бюджетнинг ижроси жараёнида кўриб чиқилади.

1976 йилнинг ўтган давридаги планларнинг бажарилиш якунлари, план, бюджет бажарилишидан кутилаётган натижалар ҳамда республика меҳнаткашларининг 1976 йилда қабул қилган социалистик мажбуриятлари ҳам бюджет лойиҳасини тузишга замин бўлди.

Шунга мувофиқ республиканинг 1977 йилги давлат бюджетининг ҳажми даромадлар ва ҳаражатлар бўйича 4510,6 миллион сўмни ташкил қилади ёки 1976 йилга нисбатан 4,4 процент ошади.

(Давоми 4-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1977 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ТЎҒРИСИДА ВА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1975 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИНИНГ ИЖРОСИ ҲАҚИДА

(Боши 3-бетда).

БЮДЖЕТ ДАРОМАДЛАРИ

Социалистик хўжаликдан тушадиган пул бюджет даромадининг 86 процентини ташкил килади.

Халк хўжалик плани лойиҳасида кўзда тутилган маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми, товар фондига асосан оборот солиғидан тушадиган пул 2234.1 миллион сўм қилиб белгиланган. бу 1976 йилга нисбатан 88.7 миллион сўм ёки 4 процент ошиқ бўлади.

Бу нарса министрлик ва идораларни қўшимча юқори сифатли халк истеъмоли моллари ишлаб чиқариш борасидаги ишларни кучайтиришларини тақозо қилади ва у оборот солиғидан тушадиган киримни кўпайтиришга ёрдам беради.

Республика бюджети даромадининг катта бир қисми давлат корхоналари билан хўжалик ташкилотлари фойдаларидан бериладиган тўловлар ҳисобига вужудга келтирилади. Корхоналар ва хўжалик ташкилотларининг кўрадиган фойдаси белгиланган ишлаб чиқариш ва маҳсулот реализация қилиш, юк ташиш, товар обороти, хизмат кўрсатиш ҳажмига ва ишлаб чиқариш ҳамда оборот харажатларини камайтириш топшириқларига асосланиб 1977 йилда республика халк хўжалигининг ҳамма тармоклари бўйича 1902 миллион сўм қилиб, 1976 йилда кутилаётган 1831 миллион сўмга нисбатан 71 миллион сўм, ёки 3.9 процент кўп қилиб белгиланган. 1977 йилда фойдадан бюджетга тўловлар 1976 йилги 1136.7 миллион сўмга нисбатан 1215.7 миллион сўмни ташкил этади ёки 79 миллион сўм ошиқ бўлади.

Ҳозирги босқичда меҳнат унумдорлигини ҳамма чоралар билан ошириш ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини юксалтиришнинг ҳал қилувчи омили ва миллий даромаднинг асосий манбаи бўлиб қолмоқда. Шунинг учун министрликлар ва идоралар. корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари ҳар бир участкада юксак унумли ишлашни таъминлашлари. моддий ресурслар ва пул маблағларини тежаб-тергаб сарфлаш учун курашни кучайтиришлари керак.

БЮДЖЕТ ХАРАЖАТЛАРИ

1977 йилда давлат бюджетининг жами пулидан халк хўжалиги ва социал маданий тадбирларни пул билан таъминлашга 4361.9 миллион сўм ёки бюджет ҳамма харажатларининг 97 проценти сарфланади.

Бюджетнинг халқ хўжалигини пул билан таъминлаш учун харажатлари 1952.3 миллион сўм бўлиши кўзда тутилади. Саноат ва қурилишни пул билан таъминлашга 392,5 миллион сўм, қишлок хўжалигига 891,9 миллион сўм сарфланади.

Бундан ташқари халқ хўжалигини пул билан таъминлашда корхоналар ва ташкилотларнинг ўз ресурслари (фойда амортизация ва банк кредитлари)дан 2236,5 миллион сўм сарфланади.

Халк хўжалигини ривожлантиришга жами 4188,8 миллион сўм сарфланади.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШЛАРНИ ПУЛ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ

Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ўсиши ва унинг самарадорлигининг юксалтирилиши, КПСС XXV съезди социал иқтисодий тараққиёт соҳасида белгилаган программанинг амалга оширилиши капитал қурилишларга кўп жиҳатдан боғлиқ.

1977 йил халқ хўжалик планига мувофиқ давлат капитал қурилишларини пул билан таъминлашга 2256,4 миллион сўм, шу жумладан бюджет ҳисобидан 1273.1 миллион сўм ёки пул билан таъминлаш хажмининг 58.8 проценти сарфланади. Хўжалик органларининг ўз ресурслари ва банк кредитлари 983.3 миллион сўм қилиб лойиҳаланган.

Шу йил капитал қурилишларни пул билан таъминлашга ажратилган маблағларни ўзлаштириш бултурги йилнинг шу даврига нисбатан яхшиланди. шу маблағлардан фойдаланиш самарадорлиги ошди.

Шу билан бирга қурилиш ташкилотларининг ишида кўпгина камчилик ва нуксонлар ҳам бор. Маблағларнинг кўпгина объектларга тўзғитиб юборилаётганлигига йўл қўйилмоқда. Айрим министрликлар ва идоралар қурилишда ички ресурсларни сафарбар этиш планларини бажармаяпти. қурилишдаги ҳисоб-китоб тартибга солинмаган, капитал қурилишларни пул билан таъминлашга ташкилотларнинг маблағлари тўла сарфланмаяпти. Мана шу камчиликлар ва бошқа камчиликлар асосий фондларни ишга солиш планининг бажарилишига салбий таъсир кўрсатяпти.

1976 йилнинг ўн ойи ичида марказлашган капитал маблағлар ҳажми 96 процент ўзлаштирилди.

Капитал қурилишларга ажратиладиган маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, илгари бошланган ишларни битиришга маблағ сарфлаш йўли билан битказилмаган қурилиш хажмлари қисқартирилишига алоҳида эътибор бериш зарур.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ПУЛ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ

Партия ва ҳукумат қишлок хўжалигини ривожлантиришга катта эътибор бераяптилар. қишлок хўжалигини янада юксалтиришга жуда муҳим умумдавлат, умумхалк вазифаси деб қараяптилар.

КПСС Марказий Комитетининг колхозлараро ва агросаноат интеграцияси базасида қишлок хўжалиги ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялашни янада ривожлантириш тўғрисидаги қарори қишлок хўжалиги учун жуда катта сиёсий ва социал иқтисодий аҳамиятга эга. Шу қарорга мувофиқ 1977 йил республикада колхоз ва совхозлар моддий техника базасини фан-техника тараққиёти, қишлок хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялаш асосида янада мустаҳкамлаш борасида катта-катта тадбирлар ўтказилади.

1977 йилда қишлок хўжалигини ривожлантиришга бюджетдан хўжаликларнинг ўз манбалари ва банк кредитлари ҳисобига 1815,6 миллион сўм ажратилади.

Ажратилган маблағлар республикада халқ хўжалик планига кўра қишлок хўжалиги бўйича амалга оширилиши кўзда тутилган катта программанинг бажарилишини таъминлаши керак.

СОЦИАЛ МАДАНИЙ ТАДБИРЛАРНИ ПУЛ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ

Партия ва ҳукумат ўзининг бутун фаолияти мобайнида совет халқи турмуш даражасини оширишга жуда катта эътибор бериб келди ва ҳозирда ҳам шундай қилмоқда. Давлат бюджетининг социал маданий тадбирларга сарфлаётган ҳаражатлари муттасил кўпайиб бораётганлиги буни яққол кўрсатади. КПСС XXV съездининг ҳужжатларида партиянинг узок муддатга мўлжалланган олий мақсади — халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини муттасил юксалтиришдан иборат ниятларидан келиб чиқувчи иқтисодий стратегияси белгилаб берилган.

1977 йилда социал-маданий тадбирларга 2409.6 миллион сўм сарфлаш, шу йилнинг тасдиқланган планига нисбатан 6,8 процент кўп пул сарфлаш мўлжалланади.

1977 йилги бюджетда халк маорифи, фан ва маданиятга 1335.4 миллион сўм ажратиш. шу йилги маблағдан берилганидан 6.3 процент кўп пул сарфлаш кўзда тутилади. Шундан 765.4 миллион сўми умумий таълим ҳамда болалар, ўсмирлар тарбияси ва катталар орасида умумий таълим ишлари бўйича тадбирларга ҳамда 265,8 миллион сўми кадрлар тайёрлашга сарфланади.

Бюджет лойиҳасида ўқувчилар сони 3,5 миллион кишидан ошадиган умумий таълим мактабларини пул билан таъминлашга 521,2 миллион сўм сарфлаш кўзда тутилади. Бундан ташқари мактаб биноларини капитал ремонт қилишга инвентарлар ва асбоб-ускуналар сотиб олишга 69,4 миллион сўм ажратилади.

Келгуси йилда соғлиқни сақлаш ва физкультура ишларини пул билан таъминлашга 1976 йилга нисбатан 6.8 процент кўп, яъни 520 миллион сўм сарфланади. Бу маблағлар касалхоналар. поликлиникалар. санаторийлар ва бошқа соғлиқни сақлаш муассасаларини кенгайтиришга сарфланади. Касалхоналардаги жами ўринлар сони шу йилга нисбатан 7 мингта кўп, яъни 155 мингта бўлади. Аҳолига медицина хизматини яхшилаш мақсадларида медицина ходимлари сонини кўпайтириш кўзда тутилади.

Бюджетнинг социал таъминотга кетадиган ҳаражатлари 1977 йилда 9 процент кўпайиб 554 миллион сўмни ташкил қилади.

1977 йилги план лойиҳасида колхоз аъзоларига 245.3 миллион сўм миқдорида пенсия ва нафақалар тўлаш, оз таъминланган оилаларнинг болалари учун 329,8 миллион сўм нафақа тўлаш кўзда тутилган.

БОШҚАРУВ ХАРАЖАТЛАРИ

Партия ва ҳукумат қарорларига мувофиқ республикада бошқарув аппаратини такомиллаштириш ва арзонлаштириш борасида анчагина ишлар қилинди. Бундан буён ҳам шундай ишлар давом эттирилаверади. Келгуси йил бюджетида республика хўжаликлари бўйича бошқарув органлари харажатларини қисқартириш орқали олинадиган тежамдан 10.2 миллион сўмни бюджетга олиш кўзда тутилган. Ўзбекистон ССРнинг 1977 йилги давлат бюджети лойиҳасида давлат ҳокимияти, давлат бошқаруви органларини ва суд органларини сақлашга сарфланадиган харажатлар 54.2 миллион сўм бўлиши кўзда тутилади.

Министрликлар ва идоралар бошқарув аппарати структурасини такомиллаштириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб штат смета интизомига риоя этилиши устидан қаттиқ контрол ўрнатишлари керак.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРнинг ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ВА МАҲАЛЛИЙ БЮДЖЕТЛАР

Ўзбекистон ССРнинг 1977 йилги давлат бюджети лойиҳасида Қорақалпоғистон АССРни, областларни ва Тошкент шаҳрини социал-иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантириш кўзда тутилади.

Қорақалпоғистон АССР давлат бюджети ҳамда областлар ва Тошкент шаҳрининг маҳаллий бюджетлари Ўзбекистон ССРнинг 1977 йилги давлат бюджети лойиҳасида даромадлар ва харажатлар бўйича жами 1761.9 миллион сўм миқдорида ёки 1976 йил учун тасдиқланганидан 6.5 процент кўпайтириб киритилди ва қуйидаги миқдорда лойиҳалаштирилди:

	(млн. сўм)
Қорақалпоғистон АССР	165.7
Андижон области	130.7
Бухоро области	129.4
Жиззах области	58.2
Кашқадарё области	108.1
Наманган области	109.6
Самарканд области	174.0
Сурхондарё области	97.6
Сирдарё области	55.1
Тошкент области	193.4
Фарғона области	169.5
Хоразм области	80.1
Тошкент шаҳри	290.4

Ўзбекистон ССРнинг 1977 йилги халқ хўжалик планида кўзда тутилган тадбирларни пул билан таъминлаш учун республика бюджетидан Қорақалпоғистон АССР давлат бюджетига 28,8 миллион сўм ва Жиззах области бюджетига 8.6 миллион сўм ажратиб берилади.

1977 йилда социал-маданий қурилиш программасининг амалга оширилиши Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари бюджетни ижро этиш борасидаги ишларга раҳбарлик даражасини юксалтиришларини. маҳаллий Советларнинг моддий ва молиявий базасини мунтазам равишда мустаҳкамлаб боришларини тақозо этади.

Ҳукумат 1977 йилги бюджет лойиҳаси билан бир маҳалда республиканинг 1975 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни ҳам Ўзбекистон ССР Олий Совети тасдиғига ҳавола қилади.

Бюджет даромадлар бўйича 4 миллиард 663 миллион 433 минг сўм ёки 102,9 процент миқдорида ва харажатлар бўйича 4 миллиард 542 миллион 403 минг сўм ёки 100,4 процент миқдорида бажарилди. Даромадлар харажатлардан 121 миллион 30 минг сўм кўп бўлди. Даромадлар ва харажатларнинг айрим турларига доир батафсил маълумотлар депутатларга тарқатилган ҳисоботда баён этилган.

Барча совет кишилари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам партиямиз XXV съезди қарорларини баланд руҳ билан амалга оширмоқдалар. 10 ойдан ошдики, ўнинчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини амалга ошириш юзасидан қизғин бунёдкорлик ишлари олиб борилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленуми қарорлари асосидаги вазифаларни муҳокама қилган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленумида республиканинг ўнинчи беш йилликдаги энг муҳим марралари аниқлаб олинди. Министрликлар ва идоралар ҳамда молия органларининг раҳбарлари янги вазифаларни бажариш юзасидан конкрет чораларни белгилаб олишлари керак.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1977 йилги давлат плани ва давлат бюджетининг бажарилиши коммунистик жамият қуриш йўлида янги бир босқич бўлади.

Ўзбекистон меҳнаткашлари беш йилликнинг иккинчи йилида партия ва ҳукумат қўйган вазифаларни шараф билан бажариб, КПСС XXV съезди билан Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорлари амалга оширилишига ўз меҳнат ҳиссаларини қўшадилар, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз (Қарсаклар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПЛАН-БЮДЖЕТ, ТАРМОҚ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИ ҲАМДА ЁШЛАР ИШЛАРИ БЎЙИЧА КОМИССИЯНИНГ ҚЎШИМЧА ДОКЛАДИ

Докладчи — республика Олий Совети план-бюджет комиссиясининг раиси депутат Х. У. УМАРОВ

Депутат ўртоқлар! КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленумининг, СССР Олий Советининг янги беш йиллик планини, мамлакатнинг 1977 йилги плани ва бюджетини тасдиқлаган сессиясининг қарорлари ҳаммамизни ғоятда руҳлантириб юборди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Марказий Комитет октябрь Пленумида сўзлаган ёрқин нутқида КПСС XXV съездидан кейин партия билан халқнинг иш якунлари кенг кўламда кўрсатилди, съезд қарорларини бундан буён амалга ошириш йўллари ҳар томонлама очиб берилди. Ўнинчи беш йиллик план ва келгуси хўжалик йили плани батафсил таърифланиб, унга сиёсий баҳо берилди.

Бу йил Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг барча тармоқларини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришилди. Республика саноати маҳсулотни реализация қилиш юзасидан ўн бир ойлик планни барвақт бажарди. Ўзбекистон деҳқонлари ўзларининг қаҳрамонона меҳнатлари туфайли пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар ва Ватанга берган ваъдаларини шараф билан бажардилар. Бу меҳнат жасоратига ўртоқ Л. И. Брежнев республика социалистик мажбуриятини бажарганлиги муносабати билан йўллаган табрикномасида юксак баҳо берди.

План-бюджет, тармоқ комиссиялари ҳамда ёшлар ишлари бўйича комиссия республика Министрлар Совети ҳавола этган 1976-1980 йилларда Ўзбекистон ССР Халқ хўжалигини ривожлантириш давлат беш йиллик планини, 1977 йилги план ва бюджетни кўриб чиқиб, бу планлар ва бюджет КПСС XXV съездининг Ўзбекистон ССР учун тасдиқлаган халқ хўжалиги тараққиётининг асосий йўналишларига батамом мувофиқ келади, деб қайд этади. Ўнинчи беш йиллик плани ва 1977 йилги план саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, транспорт, алоқа, ишлаб чиқариш ва социал-маданий объектлар қуриш юксак суръатлар билан ривожлантирилишини, аҳолига кўрсатиладиган маданий-маиший хизматлар ҳажми кенгайтирилишини, товар обороти оширилишини кўзда тутади.

Қ. А. Аҳмедов ва В. Муродхўжаев ўртоқларнинг докладларида беш йиллик план ва 1977 йилги план ва бюджет топшириқлари батафсил таърифлаб берилган. Доимий комиссияларнинг депутатларга тарқатилган хулосаларида планлар ва бюджетни олдиндан кўриб чиқиш натижалари бўйича чиқарилган асосий хулосалар бор. Шу муносабат билан баъзи бир масалалар устидагина тўхталиб ўтишга рухсат бергайсиз.

Бу йилги саноат ишининг якунлари хўжаликнинг шу етакчи соҳаси муваффақиятли ривожланиб бораётганлигидан далолат беради. Аммо саноат ишлаб чиқариши иқтисодий самарадорлигини ва ишлаб чиқарилувчи маҳсулот сифатини ошириш борасидаги мавжуд катта-катта имкониятлардан ҳали тўла йўсинда фойдаланилмаяпти.

Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш ишлаб чиқариш иқтисодий самарадорлигини юксалтирувчи муҳим омилдир. Ҳолбуки, қувватларни ўзлаштиришни чўзиб юбораётган, халқ хўжалигига ниҳоятда зарур маҳсулотларни кўплаб тайёрлаб беролмаётган корхоналар ҳанузгача оз эмас

Министрликлар ва идоралар, корхоналарнинг раҳбарлари ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни яхшилаш учун самарали чоралар кўришлари зарур. Бунинг учун даставвал машина-ускуна иш сменаларини кўпайтириш, бекор туришларни тугатиш, ишлаб чиқариш жараёнини интенсивлаш, меҳнатни ташкил қилишни яхшилаш керак.

Асосий саноат-ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланиш самарадорлигининг кўрсаткичи иш сифати томонини характерловчи кўрсаткичлар қаторида алоҳида аҳамиятга эга. Шуни ҳам айтиб ўтмоқ лозимки, бир қанча министрликларнинг корхоналарида асосий фондлар ҳар сўми ҳисобидан ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳиссаси кўпайиб бормоқда. Бу гаплар Енгил саноат министрлигига, Бинокорлик материаллари саноати министрлигига. Гўшт ва сут саноати министрлигига. Энергетика ва электрлаштириш министрлигига, Мебель саноати бошқармасига ва бошқа баъзи муассасаларга тааллуқлидир. Шу билан бирга комиссиялар 1976 йилнинг биринчи ярмида Озиқ-овқат саноати министрлиги. Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги. Қурилиш министрлиги. Қишлоқ қурилиши министрлиги, «Главташкентстрой» ва бошқа бир қатор ташкилотларда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан фонд самараси пасайиб кетганлигини қайд этдилар.

КПСС XXV съезди қабул қилган 1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишларида меҳнат унумдорлигини оширишни тезлаштириш ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш ва халқ фаровонлигини юксалтиришнинг ҳал қилувчи шартидир, деб белгилаб берилган.

Узбекистон ССРда 10 ой мобайнида меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига саноат маҳсулотининг ўсиши 58 процентни ташкил қилди. Ердамчи ишлар етарлича механизация этилмаганлиги, бекор туришлар, меҳнатни нормалаш ва ташкил этишдаги камчиликлар, пландан ошиқ ходимлар сақлаш шу муҳим кўрсаткич кўтарилишига тўғаноқ бўлиб турибди.

Бинокорлик материаллари саноати министрлигида иш вақтининг йўқолиши ишлаб ўтказилган вақтга нисбатан 1.5 процентни ташкил қилди, шу муносабат билан 1882 минг сўмлик маҳсулот кам олинди. Енгил саноат министрлигида вақтнинг бундай йўқолиши сабабли 7.802 минг сўмлик маҳсулот кам берилди. Озиқ-овқат министрлигида бу рақам 2.734 минг сўмни ташкил этди. Пахта тозалаш саноати министрлигида, гўшт-сут саноати министрлигида, мебель саноати бошқармасида, балиқ хўжалиги бошқармасида, «Узплодоовошчвинпром»да ҳам шундай фактлар рўй берган.

КПСС XXV съездининг қарорларида, партия Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқда маҳсулот сифатини ошириш масалаларига алоҳида эътибор берилган.

Республикадаги 126 корхона олий сифат категорияси билан 563 хил маҳсулот тайёрлаб чиқарди. Давлат Сифат белгисини олган маҳсулот ҳиссаси 3,4 процентни ташкил этди. биринчи сифат категориясидаги маҳсулот салмоғи эса 36,8 процент бўлди.

Аммо бир қанча корхоналар ҳамон сифати паст маҳсулот чиқаришда давом этмоқда. Бу гаплар даставвал Тошкент тўқимачилик комбинатига. Андижон трикотаж фабрикасига, Наманган тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига. Тошкентдаги «Малика» трикотаж бирлашмасига, 2-пойафзал фабрикасига тааллуқлидир. «Электродвигатель», «Ташавтоматика», «Компрессор» заводлари ҳамон сифатсиз маҳсулот чиқармоқда.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати учун корхоналар раҳбарларининг масъулиятини ошириш юзасидан қатъий чоралар кўриш зарур.

Фойда ишлаб чиқариш самарадорлигининг умумлашма кўрсаткичидир. Аммо мебель саноати бошқармаси, «Узплодоовошчвинпром», Маҳаллий саноат министрлиги, «Главташкентстрой» каби ташкилотлар ва бошқа бир қанча ташкилотлар фойда олиш планини бажармай келяпти.

Комиссиялар министрлик ва идоралар экономика ишларини яхшилаб план ҳар қандай қиймат билан эмас, балки жуда оз чиқим қилган ҳолда бажарилмоғига эришишлари лозим, деб ҳисоблайдилар.

Кейинги йиллар республикада қурилишни ташкил этиш яхшиланди, қурилиш ташкилотларининг моддий-техника базаси мустаҳкамланди. Аммо капитал қурилишдаги камчиликлар ҳамон сусткашлик билан тугатилмоқда.

Ўн ой ичида асосий фондларни ишга тушириш йиллик плани 42 процентгина бажарилди. Савдо министрлиги, Соғлиқни сақлаш министрлиги, Маиший хизмат министрлиги, «Узглавлеспром», Давлат ҳунар-техника таълими комитети, Гўшт ва сут саноати министрлиги системасида асосий фондларни ишга тушириш аҳволи айниқса ночор. Жиззах, Бухоро, Хоразм, Сирдарё ва Тошкент область ижроия комитетлари капитал маблағларни ўзлаштириш ва асосий фондларни ишга туширишда орқада қоляптилар. Енгил саноат министрлиги, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги. Маориф министрлиги, шунингдек Жиззах, Бухоро, Сурхондарё, Сирдарё область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитети уй-жой қурилишига ажратилган маблағларни ўзлаштирмаяпти. Қишлоқ хўжалиги министрлиги, область ижроия комитетлари, Тошкент шаҳар ижроия комитети мактаблар ва мактабгача тарбия муассасалари қуриш плани бажарилишини таъминлай олмади. Касалхоналар ва поликлиникалар қуришга ажратилган маблағлар дуруст ўзлаштирилмади.

КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқда битказилмаган қурилиш ҳажмини камайтириш, қурилиш-монтаж ишлари муддати ва нархини қисқартириш вазифаси қўйилди. Қурилиш министрликлари, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари шу кўрсатмадан зарур хулосани чиқариб олишлари лозим.

КПСС XXV съездининг қарорларида фан-техника тараққиётини тезлаштириш ўнинчи беш йилликнинг энг муҳим вазифаларидан биридир деб таъкидланади. Биз бу ишда маълум муваффақиятларга эришдик. Аммо баъзи министрликлар ва идоралар ишлаб чиқаришни механизациялаш, автоматлаштириш, янада такомиллашган прогрессив технологияни ўзлаштириш борасида планда кўзда тутилган тадбирларни бажармай келишяпти. Масалан, Алоқа министрлиги билан «Главсредазирсовхозстрой» техника тараққиёти жорий этиш тадбирлари планларини 33 процентгина бажарди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ҳар томонлама ривож топтириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилишяпти. Шу муҳим соҳани кенгайтиришга катта-катта капитал маблағлар, зарур материал ва пул ресурслари сарфланмоқда. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва уларнинг давлат хариди йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Шу билан бирга қишлоқ хўжалигида ҳали катта-катта резервлар ҳам бор. Республикамизнинг баъзи областлари, районлари, хўжаликларида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги республика бўйича ўртача кўрсаткичлардан пастлигини доимий комиссиялар таъкидлаб ўтишди. Шу йил қорамол, қўй, чўчқадан камроқ бола олинди. Бир қанча хўжаликларда озуқа базасини мустаҳкамлашга тегишли эътибор берилмаяпти.

Республикада қишлоқ хўжалигини, жумладан чорвачиликни индустриал, интенсив методлар билан олиб боришга ўтиш борасида катта-катта тадбирлар амалга ошириляпти. Гўшт ва сут етиштирувчи комплекслар барпо этилган ва улар ишлаб турибди. Аммо, қурилиш суръатлари сустлигидан шу энг муҳим вазифанинг ҳал этилиши кўп жиҳатдан ушланиб турибди. Тошкент областида қурилаётган чўчқа гўшти етиштирувчи комплексда тўққиз ой мобайнида капитал маблағлар атиги 84 процент ўзлаштирилган. Сирдарё ва Бухоро областларидаги комплекслар қурилишидаги аҳвол ҳам шундай. Гулистон ва Андижон районларида қурилаётган паррандачилик фабрикалари фойдаланишга топширилгани йўқ. Ҳолбуки, улар 1975 йилдаёқ ишга туширилиши лозим эди. Қишлоқ хўжалиги министрлиги, қурилиш ташкилотлари комплекс ва паррандачилик фабрикаларини қуришдаги аҳволни тузатиб олишлари лозим.

Халқимизнинг турмуш даражаси муттасил юксалиб бормоқда. Чакана товар оборотининг ўсиш ҳажми ва маиший хизмат доирасининг кенгайганлиги бундан далолат беради. Аммо аҳолига хизмат кўрсатиш борасида белгиланган топшириқ тўла йўсинда бажарилмаяпти. Масалан, январь-октябрда Ўзбекистон ССР Маиший хизмат министрлиги корхоналарининг 17 проценти планни бажара олгани йўқ. Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Маданият министрлиги, Тошкент шаҳар ижроия комитети ҳам маиший хизмат кўрсатиш планини бажаролмади.

Қурилаётган объектларнинг ишга туширилиш муддатлари бузилаётганлиги, ишга туширилган қувватлар тузук ўзлаштирилмаганлиги маиший хизмат ривожига салбий таъсир ўтказяпти. Масалан, 1972 йил Тошкентда қурилган маиший хизмат уйи қувватидан 63 процент, 1969 йилда ишга туширилган Марғилондаги маиший хизмат уйи қувватидан 70 процентгина фойдаланиляпти. Олмалиқ ва Чирчиқ техника хизмати станцияларидаги қувватлардан ҳам 70 процент фойдаланиляпти.

План-бюджет, тармоқ комиссиялари ҳамда ёшлар ишлари бўйича комиссия 1976 — 1980 йилларда Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат беш йиллик плани, республиканинг 1977 йилги давлат плани ва бюджети маъқуллансин деган таклиф киритади.

Доимий комиссиялар Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, область ижроия комитетларининг, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг қўшимча пул ажратиш тўғрисидаги илтимосларини кўриб чиқди. Комиссиялар республика бюджетининг қўшимча топилган 8110 минг сўмлик даромадлари ҳисобидан 1977 йилда район марказларини, районга бўйсунадиган шаҳарлар ва ишчи посёлкаларини ободонлаштиришга сарфланадиган харажатларни 2150 минг сўм, социал-маданий муассаса бинолари капитал ремонтига кетадиган харажатларни, улар учун асбоб-ускуна харид этишга кетадиган харажатларни 5440 минг сўм кўпайтириш, қишлоқ ва посёлка советлари биноларини капитал ремонт қилиш ва уларга мебель харид этишга сарфланадиган харажатларни 520 минг сўм кўпайтириш мумкин деб ҳисоблади.

Ижроия комитетлар бўйича қўшимча маблағлар тақсимоти депутатларга тарқатилган давлат бюджети юзасидан чиқарилган хулосаларда бор.

Ўзбекистон ССРнинг 1977 йилги давлат бюджетини, тузатишларни ҳисобга олган ҳолда, даромадлар ва харажатлар бўйича 4518677 минг сўм миқдорида тасдиқлансин, деган таклиф киритилади.

План-бюджет, тармоқ доимий комиссиялари ва ёшлар ишлари бўйича комиссия Ўзбекистон ССРнинг 1975 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботни кўриб чиқди.

Ўзбекистон ССРнинг 1975 йилги давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисобот даромадлар бўйича 4.663.433 минг сўм ва харажатлар бўйича 4.542.403 минг сўм миқдорида, даромадлар харажатлардан 121.030 минг сўм ошиқ қилиб тасдиқлансин, деган таклиф киритилади.

1977 йилги план ва бюджет тиғиз бўлса-да, уни амалга ошириш мумкин. Планда кўзда тутилган ҳамма топшириқлар моддий, меҳнат ресурслари ва пул ресурслари билан таъминланган. Министрликлар, идоралар, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари меҳнаткашлар ташаббусини ҳамма чоралар билан ривожлантиришлари ва қўллаб-қувватлашлари, иқтисодий ишларни яхшилашлари, барча ички хўжалик резервларини сафарбар этишлари зарур.

Совет халқлари аҳил оиласидаги Ўзбекистон меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлиги остида КПСС XXV съезди қўйган вазифаларни муваффақиятли амалга оширадилар, деб ишонч билдиришга рухсат этгайсиз. (Қарсаклар).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Р—20814. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. В. 2677.